

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI A.Ş.**

**31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA
FİNANSAL TABLOLAR VE BAĞIMSIZ
DENETÇİ RAPORU**

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. Banka Meclisi'ne

Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

Görüş

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2020 tarihli finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; kâr veya zarar tablosu, diğer kapsamlı gelir tablosu, özkaynaklar değişim tablosu ve nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki finansal tablolar, Banka'nın 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na ("UFRS") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Uluslararası Denetim Standartlarına ("UDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Uluslararası Meslek Mensupları Etik Standartları Kurulu tarafından yayımlanan meslek mensupları için etik kurallara ("Etik Kurallar") uygun olarak Banka'dan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar uyarınca etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Diğer Husus

Banka'nın 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait finansal tablolarının tam kapsamlı denetimi başka bir bağımsız denetim şirketi tarafından gerçekleştirilmiş olup, söz konusu bağımsız denetim şirketi 27 Şubat 2020 tarihli tam kapsamlı denetim raporunda olumlu görüş bildirmiştir.

3.a. no'lu finansal tablolara ilişkin notta belirtildiği üzere, ilişikteki finansal tablolarda sunulan ABD Doları ("USD") tutarlar, Türk Lirası tutarları üzerinden, finansal durum tablosu için 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerindeki Banka tarafından açıklanan resmi USD alış kurları, kâr veya zarar tablosu için ise Banka tarafından açıklanan 2020 ve 2019 yılları günlük resmi alış kurlarından hesaplanan ortalama kurlar kullanılarak hesaplanmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir.

Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Banka yönetimi; finansal tabloların UFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Finansal tabloları hazırlarken yönetim; Banka'nın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Genel Kurul'un Banka'yı tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı süreç işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Banka'nın finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. UDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu finansal tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

UDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)
- Banka'nın iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ancak duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.

**Building a better
working world**

- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Banka'nın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Banka'nın sürekliliğini sona erdirebilir.
- Finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Yaşar Bivas, SMMM
Sorumlu Denetçi

19 Şubat 2021
İstanbul, Türkiye

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

İÇİNDEKİLER	SAYFA
FİNANSAL DURUM TABLOSU	1
KÂR VEYA ZARAR TABLOSU.....	2
DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU.....	3
ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	4
NAKİT AKIŞ TABLOSU	5
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR.....	6-56
NOT 1 GENEL BİLGİ	6
NOT 2 SUNUM ESASLARI.....	6-13
NOT 3 ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ.....	13-24
NOT 4 FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ.....	25-43
NOT 5 ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR	43
NOT 6 BANKALARDAN ALACAKLAR	43
NOT 7 GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR	44
NOT 8 VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR	44-45
NOT 9 GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSUNA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR	45
NOT 10 ALTIN REZERVİ	46
NOT 11 MADDİ DURAN VARLIKLAR.....	47
NOT 12 MADDİ OLMAYAN VARLIKLAR	47
NOT 13 DİĞER VARLIKLAR	48
NOT 14 TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR	48
NOT 15 BANKALARA BORÇLAR	48
NOT 16 DİĞER MEVDUATLAR	49
NOT 17 ULUSLARARASI KURULUŞLARA BORÇLAR.....	49
NOT 18 DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ.....	49
NOT 19 DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	49
NOT 20 VERGİLER	50-51
NOT 21 KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	52
NOT 22 NET FAİZ GELİRİ	53
NOT 23 NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRİ.....	53
NOT 24 TEMETTÜ GELİRİ	54
NOT 25 GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLARDAN KÂR / (ZARAR).....	54
NOT 26 KUR FARKI KÂRI / (ZARARI), NET	54
NOT 27 DİĞER FAALİYET GİDERLERİ	54
NOT 28 TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER	54
NOT 29 SERMAYE.....	55
NOT 30 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YEDEKLER.....	55
NOT 31 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ.....	56
NOT 32 İLİŞKİLİ TARAFLARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER	56
NOT 33 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	56

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

		Yeniden Düzenlenmiş (*) 31 Aralık 2020 Milyon ABD Doları (**)	Yeniden Düzenlenmiş (*) 31 Aralık 2019 Milyon ABD Doları (**)	Yeniden Düzenlenmiş (*) 31 Aralık 2019 Milyon ABD Doları (**)
Notlar	31 Aralık 2020 TL	31 Aralık 2019 TL	31 Aralık 2019 TL	31 Aralık 2019 Milyon ABD Doları (**)
VARLIKLAR				
Nakit değerler (yabancı ve madeni para)	21.639.766	22.458.738	2.948	3.781
Bankalardan alacaklar	6 568.874.459	257.118.662	77.498	43.285
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	7 154.680.527	220.331.967	21.072	37.092
Verilen kredi ve avanslar	8 138.453.364	102.612.213	18.862	17.274
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	9 2.587.397	1.760.394	352	296
Altın rezervi	10 320.967.126	161.728.401	43.726	27.226
Maddi duran varlıklar	11 1.882.600	1.691.205	256	285
Maddi olmayan varlıklar	12 17.263	38.387	2	6
Diğer varlıklar	13 17.418.267	491.075	2.373	83
Toplam varlıklar	1.226.520.769	768.231.042	167.090	129.328
YÜKÜMLÜLÜKLER				
Tedavüldeki banknotlar	14 188.369.447	153.362.376	25.662	25.818
Bankalara borçlar	15 765.047.694	424.500.681	104.223	71.462
Diğer mevduatlar	16 141.621.661	75.990.492	19.293	12.793
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan yükümlülükler	7 -	223.182	-	38
Uluslararası kuruluşlara borçlar	17 155.467	149.552	21	25
Diğer alınan banka kredileri	18 13.007.785	4.768.788	1.772	803
Diğer yükümlülükler	19 2.120.765	1.359.082	289	229
Vergi yükümlülüğü	20 3.667.126	4.898.615	500	825
Ertelemiş vergi yükümlülüğü	20 13.938.752	11.180.208	1.899	1.882
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	21 186.463	209.545	25	35
Toplam yükümlülükler	1.128.115.160	676.642.521	153.684	113.910
ÖZ SERMAYE				
Ödenmiş sermaye	29 47.464	47.464	6	8
Birikmiş kâr	38.780.743	61.358.669	5.283	7.320
Yedekler	59.577.402	30.182.388	8.116	8.090
Toplam öz sermaye	98.405.609	91.588.521	13.405	15.418
TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER VE ÖZ SERMAYE				
	1.226.520.769	768.231.042	167.090	129.328

(*) Not 2.c ye bakınız.

(**) ABD Doları cinsinden tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla TL tutarlar üzerinden Banka tarafından açıklanan 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerine ait resmi döviz alış kuru kullanılarak hesaplanmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir (Not 3.a.).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KÂR VEYA ZARAR TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2020 TL	Yeniden Düzenlenmiş (*) 2019 TL	2020 Milyon ABD Doları (**)	Yeniden Düzenlenmiş (*) 2019 Milyon ABD Doları (**)
Faiz gelirleri	22	46.189.979	30.964.836	6.595	5.460
Faiz giderleri	22	(7.669.230)	(11.996.211)	(1.095)	(2.115)
Net faiz geliri	22	38.520.749	18.968.625	5.500	3.345
Ücret ve komisyon geliri	23	4.303.932	827.391	615	146
Ücret ve komisyon gideri	23	(75.126)	(55.031)	(11)	(10)
Net ücret ve komisyon geliri	23	4.228.806	772.360	604	136
Temettü geliri	24	-	14.429	-	3
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar kârı/(zararı)	25	(2.351.256)	24.024.566	(336)	4.236
Kur farkı kârı /(zararı), net	26	(9.821.894)	22.803.196	(1.402)	4.021
Diğer faaliyet geliri		13.876	23.477	2	4
Krediler değer düşüklüğü zararları	8	(2.256.947)	(1.108.292)	(322)	(195)
Diğer faaliyet giderleri	27	(2.010.151)	(1.598.396)	(287)	(282)
Vergi öncesi kâr		26.323.183	63.899.965	3.759	11.268
Vergi gideri	20	(4.191.081)	(12.926.764)	(598)	(2.279)
Net dönem kârı		22.132.102	50.973.201	3.161	8.989

(*) Not 2.c ye bakınız.

(**) ABD Doları cinsinden tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla TL tutarlar üzerinden 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllara ait günlük resmi Banka döviz alış kurlarının ortalaması kullanılarak hesaplanmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir (Not 3.a.).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2020 TL	Yeniden Düzenlenmiş (*) 2019 TL
Net dönem kârı		22.132.102	50.973.201
Diğer kapsamlı gelir			
<i>Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar</i>			
- Altın rezervi değer artış / (azalış) Altın rezervi değer artış / (azalış) üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi	20	35.357.711 (7.071.542)	(2.756.338) 606.394
- Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerinde meydana gelen değişim Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerindeki değişim üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi	9 20	736.460 (26.828)	291.569 (15.166)
Döneme ait toplam kapsamlı gelir		51.127.903	49.099.660

(*) Not 2.c ye bakınız.

Sayfa 6-56 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2020 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Ödenmiş Sermaye			Yedekler			Diğer yedekler	Birikmiş kâr	Toplam
	Sermaye	Sermaye düzeltme farkı	Toplam ödenmiş sermaye	Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelir/giderler					
				Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlık değer artışı	Altın rezervi değer artışı	Aktüeryal (kayıp /kazanç)			
1 Ocak 2019 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	1.358.493	25.183.796	2.490	27.555.927	66.649.652	120.797.822
Nakit temettüleri	-	-	-	-	-	-	-	(37.539.259)	(37.539.259)
Toplam kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	276.403	(2.149.944)	-	-	50.973.201	49.099.660
<i>Net dönem kârı/(zararı)</i>	-	-	-	-	-	-	-	50.973.201	50.973.201
<i>Diğer kapsamlı gelir/(gider)</i>	-	-	-	276.403	(2.149.944)	-	-	-	(1.873.541)
Transfer	-	-	-	-	-	-	18.724.925	(18.724.925)	-
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na aktarılan	-	-	-	-	-	-	(40.769.702)	-	(40.769.702)
Yeniden Düzenlenmiş (*)									
31 Aralık 2019 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	1.634.896	23.033.852	2.490	5.511.150	61.358.669	91.588.521
1 Ocak 2020 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	1.634.896	23.033.852	2.490	5.511.150	61.358.669	91.588.521
Nakit temettüleri	-	-	-	-	-	-	-	(39.133.833)	(39.133.833)
Toplam kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	709.632	28.286.169	-	-	22.132.102	51.127.903
<i>Net dönem kârı/(zararı)</i>	-	-	-	-	-	-	-	22.132.102	22.132.102
<i>Diğer kapsamlı gelir/(gider)</i>	-	-	-	709.632	28.286.169	-	-	-	28.995.801
Diğer (**)	-	-	-	-	-	-	172.996	-	172.996
Transfer	-	-	-	-	-	-	5.576.195	(5.576.195)	-
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na aktarılan	-	-	-	-	-	-	(5.349.978)	-	(5.349.978)
31 Aralık 2020 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	2.344.528	51.320.021	2.490	5.910.363	38.780.743	98.405.609

(*) Not 2.c ye bakınız.

(**) TCMB Kanunu'nun 59. Maddesi gereğince ihtiyaç akçesi içerisinde yer alan hususi ihtiyatlara transfer edilmiş zamanaşımına uğrayan banknotları ifade etmektedir.

Sayfa 6-56 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2020 TL	Yeniden Düzenlenmiş (*) 2019 TL
Faaliyetlerde (kullanılan)/sağlanan nakit akımları			
Net dönem kârı		22.132.102	50.973.201
Düzeltilmeler:			
Maddi duran varlıklar amortisman gideri	11	58.454	54.626
Maddi olmayan varlıkların itfa gideri	12	36.826	10.634
Kıdem tazminatı karşılığı	21	35.103	40.896
Net faiz geliri	22	(38.520.749)	(18.968.625)
Temettü geliri	24	-	(14.429)
Net komisyon geliri	23	(4.228.806)	(772.360)
Vergi gideri	20	4.191.081	7.411.677
Gerçekleşmemiş kur/fiyat farkı geliri,net		(9.821.894)	(22.201.582)
Finansal varlıklar değer (artış)/azalışı,net		(1.660.166)	5.129.709
Maddi duran varlıkların satışından kaynaklanan (kâr)/zarar		15	(980)
Varlık ve yükümlülüklerdeki değişiklik öncesi faaliyet kârından sağlanan nakit akımları		(27.778.034)	21.662.767
Faaliyetlerle ilgili varlık ve yükümlülüklerdeki değişim:			
Altın rezervlerindeki net değişim		(123.881.017)	(58.006.148)
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklardaki değişim		27.576.206	(61.486.829)
Verilen kredi ve avanslardaki net değişim		(20.554.757)	(16.282.193)
Diğer varlıklardaki net değişim		(16.927.192)	7.142.256
Tedavüldeki banknotlardaki net değişim		35.007.071	21.100.654
Bankalara borçlardaki net değişim		186.526.478	5.044.885
Diğer mevduatlardaki net değişim		65.631.169	32.249.869
Diğer yükümlülüklerdeki net değişim		116.198.180	55.149
Kullanılan/(ödenen) banka kredileri, net		8.238.997	(8.806.746)
Ödenen vergiler		(8.804.092)	(10.084.900)
Ödenen kıdem tazminatları	21	(58.185)	(4.956)
Alınan faizler		45.724.882	30.861.206
Ödenen faizler		(7.689.746)	(11.374.852)
Alınan komisyonlar		4.303.932	827.391
Ödenen komisyonlar		(75.126)	(55.031)
Faaliyetlerden sağlanan nakit, net		283.438.766	(47.157.478)
Yatırım faaliyetlerine ilişkin nakit akımları			
Maddi ve maddi olmayan varlık alımları	11-12	(443.898)	(141.518)
Maddi ve maddi olmayan varlık satışlarından elde edilen nakit		27.314	10.173
Alınan temettü	24	-	14.429
Yatırım faaliyetlerinde (kullanılan) nakit, net		(416.584)	(116.916)
Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları			
Ödenen temettüleri	29	(39.133.833)	(37.539.259)
Hazine'ye ödenen ihtiyat akçesi		(5.349.978)	(40.769.702)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan/ (kullanılan) nakit, net		(44.483.811)	(78.308.961)
Döviz kurlarındaki değişimin nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		72.006.322	36.957.385
Nakit ve nakit benzerlerindeki değişim		310.544.693	(88.625.970)
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	31	279.506.619	368.132.589
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	31	590.051.312	279.506.619

Sayfa 6-56 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 1 - GENEL BİLGİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. ("Banka") 1931 yılında Türkiye'de kurulmuştur. Banka Türkiye'de banknot ihracı imtiyazına münhasıran sahip ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nda yer alan ("TCMB Kanunu") yazılı görev ve yetkileri haiz olmak üzere "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası" ünvanı altında anonim şirket olarak kurulmuştur. Banka'nın İdare Merkezi Ankara'da olup, Hacıbayram Mahallesi İstiklal Cad. 10 Ulus, 06050 Altındağ Ankara, Türkiye adresinde bulunmaktadır. Türkiye genelinde 21 şubesi olup, yurt dışı şubesi bulunmamaktadır. Banka'nın 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla personel sayısı 3.499'dur. (31 Aralık 2019: 3.890). Banka'nın ödenmiş sermaye ve ortaklık yapısı Not 29'da açıklanmıştır.

Banka'nın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. Banka, fiyat istikrarını sağlamak için kullanacağı para politikası araçlarını ve uygulayacağı para politikasını doğrudan kendisi belirler.

Banka'nın temel görevleri;

- a) Açık piyasa işlemleri yapmak,
- b) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ("T.C. Hükümeti") ile birlikte Türk Lirası'nın ("TL") iç ve dış değerini korumak için gerekli önlemler almak ve yabancı paralar ile altın karşısında muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek, TL'nin yabancı paralar karşısında değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin TL ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak,
- c) Bankaların ve Banka'ca uygun görülecek diğer mali kurumların yükümlülüklerini esas alarak zorunlu karşılıklar ile ilgili usul ve esasları belirlemek,
- d) Reeskont ve avans işlemleri yapmak,
- e) Ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek,
- f) TL'nin hacim ve dolaşımını düzenlemek, ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlemlerini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek,
- g) Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak,
- h) Mali piyasaları izlemek,
- i) Bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile özel finans kurumlarındaki katılma hesaplarının vadelerini belirlemektir.

NOT 2 – SUNUM ESASLARI

(a) Türk Lirası Finansal Tablolar

Bu finansal tablolar, Uluslararası Muhasebe Standartları ("UMS") ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayımlanan yorumları da kapsayan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na ("UFRS") uygun olarak hazırlanmıştır. Banka, muhasebe defterlerini ve yasal finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlamaktadır. Bu finansal tablolar yasal kayıtlara, UMSK tarafından yayımlanan UFRS'ye uyumlu hale getirmek için gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir.

Finansal tablolar, Türkiye Cumhuriyeti'nin para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

Banka'nın 31 Aralık 2020 tarihli finansal tabloları Bütçe ve Finansal Raporlama Genel Müdürlüğü tarafından onaylanmış olup; Banka Meclisi ve Genel Kurul söz konusu finansal tabloları değiştirme yetkisine sahiptir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(b) Muhasebe politikalarında değişiklikler

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir. Cari dönemde muhasebe politikalarında 2.d kısmında belirtilenler haricinde değişiklik bulunmamaktadır.

(c) Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak uygulanır. Finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan önemli ölçüde değerlendirme ve karmaşıklık içeren alanlar ile tahmin ve varsayımlar Not 5'te açıklanmıştır. Banka'nın cari yıl içerisinde muhasebe tahminlerinde önemli bir değişikliği olmamıştır.

Tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak düzeltilir ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

Banka'nın, 31 Aralık 2019 dönemine ilişkin yaptığı düzenlemeler şu şekildedir;

Banka, altın rezervlerinin yönetiminin bir parçası olarak, altın işlemleri gerçekleştirmektedir. Söz konusu işlemlerden kaynaklı kâr/(zarar) tutarları, kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilmekte idi. Cari dönem içerisinde Banka, geçmiş dönem altın işlemlerinden kaynaklanan kar/(zarar) tutarlarına dair, "UMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar" Standardı ("UMS 8") uyarınca sınıflama yapmış olup; ilgili işlemlerden kaynaklanan tutarlar kâr veya zarar tablosunda sınıflandırılmıştır. Banka'nın geçmiş döneme yönelik yaptığı bu düzenlemelerin finansal tablolardaki etkilerine aşağıda yer verilmiştir;

	Önceden Raporlanan 31 Aralık 2019	Düzeltilmeler	Yeniden Düzenlenmiş 31 Aralık 2019
Cari dönem kârı hariç birikmiş kâr	61.358.669	(19.553.495)	41.805.174
Vergi öncesi kâr	38.831.383	25.068.582	63.899.965
Vergi gideri	(7.411.677)	(5.515.087)	(12.926.764)
Net dönem kârı	31.419.706	19.553.495	50.973.201

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(d) Yeni ve Revize Edilmiş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş UFRS standartları ve UFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Banka'nın mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

i) 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar

İşletmenin tanımlanması (UFRS 3 Değişiklikleri)

KGK Mayıs 2019'da UFRS 3 'İşletme Birleşmeleri' standardında yer alan işletme tanımına ilişkin değişiklikler yayımlamıştır. Bu değişikliğin amacı, işletme tanımına ilişkin soru işaretlerinin giderilmesinde şirketlere yardımcı olmaktadır.

Değişiklikler aşağıdaki gibidir:

- İşletme için minimum gereksinimlerin netleştirilmesi;
- Piyasa katılımcılarının eksik unsurları tamamlaması konusundaki değerlendirmenin ortadan kaldırılması;
- İşletmelerin edinilen bir sürecin önemli olup olmadığını değerlendirmesine yardımcı olacak uygulama rehberi eklenmesi;
- İşletme ve çıktı tanımlarının sınırlandırılması; ve
- İsteğe bağlı olarak uygulanacak bir gerçeğe uygun değer testinin (yoğunluk testi) getirilmesi.

Değişiklik, 1 Ocak 2020 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır.

Söz konusu değişiklik Banka için geçerli değildir ve Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

i) 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar (devamı)

Gösterge Faiz Oranı Reformu (UFRS 9, UMS 39 ve UFRS 7 Değişiklikleri)

1 Ocak 2020 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere UFRS 9 ve UMS 39'da gösterge faiz oranı reformu ile ilgili olarak riskten korunma muhasebesinin devam ettirilmesini temin etmek amacıyla bazı kolaylaştırıcı uygulamalar sağlanmıştır. Bu kolaylaştırıcı uygulamalar genel olarak korunan nakit akışlarının veya korunulan riskin dayandığı veya korunma aracına ilişkin nakit akışlarının dayandığı gösterge faiz oranının, gösterge faiz oranı reformu sonucunda değişmediğinin varsayılmasını içermektedir.

UFRS 9 ve UMS 39'da yapılan değişikliğe ilişkin uygulanan istisnaların, UFRS 7'deki düzenleme uyarınca finansal tablolarda açıklanması amaçlanmaktadır.

Söz konusu değişiklik Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

Önemliliğin Tanımı (UMS 1 ve UMS 8 Değişiklikleri)

Haziran 2019'da KGG, "UMS 1 Finansal Tabloların Sunumu" ve "UMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar" standartlarında değişiklikler yapmıştır. Bu değişikliklerin amacı, "önemlilik" tanımını standartlar arasında uyumlu hale getirmek ve tanımın belirli kısımlarını açıklığa kavuşturmadır. Yeni tanıma göre, bilginin saklanması, hatalı olması veya verilmemesi durumunda finansal tabloların birincil kullanıcıların bu tablolara dayanarak verdikleri kararları etkileyebileceği varsayılabilirse, bilgi önemlidir. Değişiklikler, bilginin önemliliğinin niteliğine, büyüklüğüne veya her ikisine bağlı olacağını açıklamaktadır. Şirketler bilginin tek başına veya başka bilgiler ile birlikte kullanıldığında finansal tablolar üzerindeki etkisinin önemliliği değerlendirmek ile yükümlüdür.

Değişiklik, 1 Ocak 2020 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu değişiklik Banka için geçerli değildir ve Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

Covid-19 ile İlgili Olarak Kira Ödemelerinde Tanınan İmtiyazlar (TFRS 16 Değişiklikleri)

5 Haziran 2020 tarihinde KGG, UFRS 16 Kiralamalar standardında, COVID-19 salgını sebebiyle kiracılara tanınan kira imtiyazlarının, kiralamada yapılan bir değişiklik olup olmadığını değerlendirmeleri konusunda muafiyet tanınması amacıyla değişiklik yapmıştır. Söz konusu muafiyetten yararlanan kiracıların, kira ödemelerinde meydana gelen herhangi bir değişikliği, Standardın söz konusu değişikliğin kiralamada yapılan bir değişiklik olmaması durumunda geçerli olan hükümleri uyarınca muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Uygulama, sadece kira ödemelerinde COVID-19 salgını sebebiyle tanınan imtiyazlar için ve yalnızca aşağıdaki koşulların tamamı karşılandığında uygulanabilecektir:

- Kira ödemelerinde meydana gelen değişikliğin kiralama bedelinin revize edilmesine neden olması ve revize edilen bedelin, değişiklikten hemen önceki kiralama bedeliyle önemli ölçüde aynı olması veya bu bedelden daha düşük olması,
- Kira ödemelerinde meydana gelen herhangi bir azalışın, sadece normalde vadesi 30 Haziran 2021 veya öncesinde dolan ödemeleri etkilemesi ve
- Kiralamanın diğer hüküm ve koşullarında önemli ölçüde bir değişikliğin olmaması.

Kiracılar, yapılan bu değişikliği 1 Haziran 2020 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulayacaklardır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliğin Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

ii) Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Banka tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Banka aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

UFRS 10 ve UMS 28: Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları - Değişiklik

KGK, özkaynak yöntemi ile ilgili devam eden araştırma projesi çıktılarına bağlı olarak değiştirilmek üzere, Aralık 2017'de UFRS 10 ve UMS 28'de yapılan söz konusu değişikliklerin geçerlilik tarihini süresiz olarak ertelemiştir. Ancak, erken uygulamaya halen izin vermektedir. Banka söz konusu değişikliklerin etkilerini, bahsi geçen standartlar nihai halini aldıktan sonra değerlendirecektir.

UFRS 17 – Yeni Sigorta Sözleşmeleri Standardı

KGK Şubat 2019'da, sigorta sözleşmeleri için muhasebeleştirme ve ölçüm, sunum ve açıklamayı kapsayan kapsamlı yeni bir muhasebe standardı olan UFRS 17'yi yayımlamıştır. UFRS 17 hem sigorta sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerin güncel bilanço değerleri ile ölçümünü hem de kârın hizmetlerin sağlandığı dönem boyunca muhasebeleştirmesini sağlayan bir model getirmektedir. UFRS 17, 1 Ocak 2023 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Standart Banka için geçerli değildir ve Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

Yükümlülüklerin kısa ve uzun vade olarak sınıflandırılması (UMS 1 Değişiklikleri)

12 Mart 2020'de KGK, "UMS 1 Finansal Tabloların Sunumu" standardında değişiklikler yapmıştır. 1 Ocak 2023 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere yapılan bu değişiklikler yükümlülüklerin uzun ve kısa vade sınıflandırılmasına ilişkin kriterlere açıklamalar getirmektedir. Yapılan değişiklikler UMS 8 "*Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar*" e göre geriye dönük olarak uygulanmalıdır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu değişikliğin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

UFRS 3'deki değişiklikler – Kavramsal Çerçeve 'ye Yapılan Atıflara İlişkin Değişiklik

KGK, Temmuz 2020'de UFRS İşletme Birleşmeleri standardında değişiklikler yapmıştır. Değişiklik, UFRS 3'ün gerekliliklerini önemli şekilde değiştirmeden, Kavramsal Çerçevenin eski versiyonuna (1989 Çerçeve) yapılan atfı Mart 2018'de yayımlanan güncel versiyona (Kavramsal Çerçeve) yapılan atıfla değiştirmek niyetiyle yapılmıştır. Bununla birlikte, iktisap tarihinde kayda alma kriterlerini karşılamayan koşullu varlıkları tanımlamak için UFRS 3'e yeni bir paragraf eklemiştir. Değişiklik, 1 Ocak 2022 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için ileriye dönük olarak uygulanacaktır. Eğer işletme, aynı zamanda veya daha erken bir tarihte, UFRS standartlarında Kavramsal Çerçeve (Mart 2018)'ye atıfta bulunan değişikliklerin tümüne ait değişiklikleri uygular ise erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu değişikliğin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

ii) Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar (devamı)

UMS 16'daki değişiklikler - Kullanım amacına uygun hale getirme

KGK, Temmuz 2020'de, UMS 16 Maddi Duran Varlıklar standardında değişiklikler yapmıştır. Değişiklikle birlikte, şirketlerin bir maddi duran varlığı kullanım amacına uygun hale getirirken, üretilen ürünlerin satışından elde ettikleri gelirlerin, maddi duran varlık kaleminin maliyetinden düşülmesine izin vermemektedir. Şirketler bu tür satış gelirlerini ve ilgili maliyetleri artık kâr veya zararda muhasebeleştirilecektir. Değişiklik, 1 Ocak 2022 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Değişiklikler geriye dönük olarak, yalnızca işletmenin değişikliği ilk uyguladığı hesap dönemi ile karşılaştırmalı sunulan en erken dönemin başlangıcında veya sonrasında kullanıma sunulan maddi duran varlık kalemleri için uygulanabilir. İlk defa UFRS uygulayacaklar için muafiyet tanınmamıştır.

Söz konusu değişikliklerin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

UMS 37'deki değişiklikler - Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler-Sözleşmeyi yerine getirme maliyetleri

KGK, Temmuz 2020'de, UMS 37 Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar standardında değişiklikler yapmıştır. UMS 37'de yapılan ve 1 Ocak 2022 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacak olan değişiklik, bir sözleşmenin ekonomik açıdan "dezavantajlı" mı yoksa "zarar eden" mi olup olmadığının değerlendirilirken dikkate alınacak maliyetlerin belirlenmesi için yapılmıştır ve 'direkt ilgili maliyetlerin' dahil edilmesi yaklaşımının uygulanmasını içermektedir. Değişiklikler, değişikliklerin ilk kez uygulanacağı yıllık raporlama döneminin başında (ilk uygulama tarihi) işletmenin tüm yükümlülüklerini yerine getirmediği sözleşmeler için geriye dönük olarak uygulanmalıdır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu değişikliğin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Gösterge Faiz Oranı Reformu – 2. Aşama - UFRS 9, UMS 39, UFRS 7, UFRS 4 ve UFRS 16'da Yapılan Değişiklikler

Aralık 2020'de KGK, gösterge faiz oranının (IBOR) alternatif referans faiz oranı ile değiştirilmesinin Finansal raporlamaya olan etkilerini gidermek adına geçici muafiyetleri ortaya koyan Gösterge Faiz Oranı Reformu – Faz 2- UFRS 9, UMS 39, UFRS 7, UFRS 4 ve UFRS 16 Değişikliklerini yayınlamıştır. İşletmeler bu değişiklikleri 1 Ocak 2021'de veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulayacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Değişiklikler aşağıdaki konuları kapsamaktadır:

IBOR reformunun bir sonucu olarak sözleşmeye dayalı nakit akışlarını belirleme esasındaki değişiklikler için kolaylaştırıcı uygulama

Değişiklikler, sözleşmeye bağlı değişikliklerin veya reformun doğrudan gerektirdiği nakit akışlarındaki değişikliklerin, piyasa faiz oranındaki bir harekete eşdeğer değişken faiz oranındaki değişiklikler olarak değerlendirilmesi için kolaylaştırıcı bir uygulama içerir. Bu kolaylaştırıcı uygulama kapsamında finansal araçlar için geçerli olan faiz oranlarının, faiz oranı reformu sonucunda değişmesi halinde söz konusu durumun bir finansal tablo dışı bırakma ya da sözleşme değişikliği olarak kabul edilmemesi; bunun yerine nakit akışlarının finansal aracın orijinal faiz oranları kullanılarak belirlenmeye devam edilmesi öngörülmektedir.

Kolaylaştırıcı uygulama, UFRS 9 Finansal Araçlar (ve bu nedenle UMS 39 Finansal Araçlar: Sınıflandırma ve Ölçme) standardından muafiyet sağlayarak UFRS 4 Sigorta Sözleşmeleri Standardını uygulayan şirketler ve IBOR Reformu kaynaklı kiralama değişiklikleri için UFRS 16 Kiralamalar standardı uygulaması için zorunludur.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

ii) Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar (devamı)

Riskten korunma Muhasebesi ilişkisinin sonlandırılmasına ilişkin imtiyazlar

- Değişiklikler, IBOR reformu nedeniyle gerekli duyulan riskten korunma muhasebesi kurgusu ve dokümantasyonundaki revizyonların, riskten korunma ilişkisini sonlandırılmadan yapılmasına izin vermektedir.
- Nakit akış riskinden korunma fonundaki birikmiş tutarın alternatif referans faiz oranına dayandığı varsayılır.
- Şirketler, alternatif faiz oranı geçiş sürecinde, UMS 39 uyarınca geriye dönük etkinlik testlerinin değerlendirmesini yaparken, her bir riskten korunma ilişkisi nezdinde birikmiş gerçeğe uygun değer değişimlerini sıfırlama yoluna gidebilir.
- Değişiklikler, gruplama yaklaşımına konu olarak belirlenmiş kalemlerin (örneğin makro riskten korunma stratejisinin parçası olanlar) IBOR reformunun gerektirdiği revizeler nedeniyle değiştirilmesine ilişkin muafiyet sağlamaktadır. İlgili muafiyet, riskten korunma stratejisinin korunmasına ve sonlandırılmadan devam etmesine olanak sağlamaktadır.
- Alternatif referans faiz oranı geçişinde, riskten korunma ilişkisi birden fazla revize edilebilir. IBOR reformu kaynaklı riskten korunma ilişkisinde yapılan tüm revizeler için faz 2 muafiyetleri uygulanır.

Risk bileşenlerinin ayrı olarak tanımlanması

Değişiklikler, şirketlere, riskten korunma ilişkisinde alternatif referans faiz oranının bir risk bileşeni olarak belirlendiği durumlarda, risk bileşenlerinin ayrı olarak tanımlanması gerekliliği kriterini sağlayacağına dair geçici muafiyet getirmektedir.

İlave Açıklamalar

Değişiklikler UFRS 7 Finansal Araçlara İlişkin Açıklamalar standardı kapsamında; işletmenin alternatif referans faiz oranlarına geçiş süreci ve geçişten kaynaklanan riskleri nasıl yönettiği, henüz geçiş gerçekleşme de IBOR geçişinden etkilenecek finansal araçlar hakkında nicel bilgiler ve IBOR reformu risk yönetimi stratejisinde herhangi bir değişikliğe yol açmış ise, bu değişikliğin açıklanması gibi ek dipnot yükümlülükleri gerektirmektedir.

Bu değişiklikler zorunlu olup, erken uygulamaya izin verilmektedir. Uygulama geriye dönük olmakla birlikte, şirketlerin geçmiş dönemleri yeniden düzenlemesi gerekli değildir.

Banka, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

ii) Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar (devamı)

Yıllık İyileştirmeler - 2018-2020 Dönemi

KGK tarafından, Temmuz 2020'de "UFRS standartlarına ilişkin Yıllık İyileştirmeler / 2018-2020 Dönemi", aşağıda belirtilen değişiklikleri içerecek şekilde yayınlanmıştır:

- *UFRS 1- Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması – İlk Uygulayan Olarak İştirak*: Değişiklik, bir bağlı ortaklığın, ana ortaklık tarafından raporlanan tutarları kullanarak birikmiş yabancı para çevrim farklarını ölçmesine izin vermektedir. Değişiklik ayrıca, iştirak veya iş ortaklığına da uygulanır.
- *UFRS 9 Finansal Araçlar- Finansal yükümlülüklerin finansal tablo dışı bırakılması için %10 testinde dikkate alınan ücretler*: Değişiklik, bir işletmenin yeni veya değiştirilmiş finansal yükümlülük şartlarının, orijinal finansal yükümlülük şartlarından önemli ölçüde farklı olup olmadığını değerlendirirken dikkate aldığı ücretleri açıklığa kavuşturmuştur. Bu ücretler, tarafların birbirleri adına ödedikleri ücretler de dahil olmak üzere yalnızca borçlu ile borç veren arasında, ödenen veya alınan ücretleri içerir.
- *UMS 41 Tarımsal Faaliyetler – Gerçeğe uygun değer belirlenmesinde vergilemeler*: Yapılan değişiklik ile, UMS 41 paragraf 22'deki, şirketlerin UMS 41 kapsamındaki varlıklarının gerçeğe uygun değerinin belirlenmesinde vergilemeler için yapılan nakit akışlarının dikkate alınmamasına yönelik hükmü kaldırmıştır.

Yapılan iyileştirmelerin tamamı, 1 Ocak 2022 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu iyileştirmelerin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ

(a) Kur değişiminin etkileri

Banka'nın finansal tabloları faaliyette bulunduğu temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (TL cinsinden) ile sunulmuştur.

Banka'nın finansal tablolarının hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden (TL dışındaki para birimleri) gerçekleşen işlemler, işlem tarihindeki kurlar esas alınmak suretiyle kaydedilmektedir. Bilançoda yer alan döviz endeksli parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Gerçeğe uygun değeri ile izlenmekte olan parasal olmayan kalemlerden yabancı para cinsinden kaydedilmiş olanlar, gerçeğe uygun değer belirlendiği tarihteki kurlar esas alınmak suretiyle TL'ye çevrilmiştir. Tarihi maliyet cinsinden ölçülen yabancı para birimindeki parasal olmayan kalemler yeniden çevrilmeye tabi tutulmazlar.

Döviz kurları

Döviz cinsinden varlıklar ve yükümlülükler, raporlama amacıyla aşağıda belirtilen döviz kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir.

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
ABD Doları ("USD")	7,3405	5,9402
Avro ("EURO")	9,0079	6,6506
İsviçre Frangı ("CHF")	8,2841	6,0932
İngiliz Sterlini ("GBP")	9,9438	7,7765
Japon Yeni ("JPY")	0,07093	0,0543
Özel Çekim Hakları ("SDR") (*)	10,6152	8,2216

(*) SDR para birimleri sepeti cinsinden ifade edilmekte olup, değeri dört ana para biriminin (EURO, JPY, GBP, USD) kur değerlerinin ağırlıklandırılmış toplamı ile belirlenmektedir. Finansal tablolarda, SDR yabancı para birimi olarak ifade edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

Finansal tablolarda gösterilen ABD Doları tutarlar

UFRS'ye uygun hazırlanan finansal durum tablosunda gösterilen USD tutarlar, TL tutarları üzerinden Banka tarafından duyurulan 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerindeki sırasıyla 7,3405 TL = 1 USD ve 5,9402 TL = 1 USD resmi alış kurları, kâr veya zarar tablosunda gösterilen USD tutarlar ise Banka tarafından duyurulan 2020 ve 2019 yılları günlük resmi alış kurlarından hesaplanan sırasıyla 7,0034 TL = 1 USD ve 5,6708 TL = 1 USD ortalama kurları kullanılmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir.

(b) Faiz gelir ve gideri

Etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz gelirleri ve giderleri tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmektedir.

Bir finansal varlık veya benzer finansal varlıklar grubu için değer düşüklüğü karşılığı ayrılması durumunda, faiz gelirini hesaplamak için gelecekteki nakit akımlarını iskonto etmekte kullanılan faiz oranı kullanılmaktadır.

(c) Ücret ve komisyon gelirleri

Ücret ve komisyon gelir ve giderleri ile diğer kredi kurum ve kuruluşlarına ödenen kredi ücret ve komisyon giderleri; ücret ve komisyonun niteliğine göre ilişkili işlemin vadesine yayılarak veya tahsil edildiği veya ödendiği dönemde gelir veya gider yazılarak muhasebeleştirilmektedir.

(d) Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem kârının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, gelir tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Banka'nın cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kâr /zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Banka'nın geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kâr elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Banka'nın bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Banka'nın cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Doğrudan özkaynakta alacak ya da borç olarak muhasebeleştirilen kalemler (ki bu durumda ilgili kalemlere ilişkin vergi de doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir) ile ilişkilendirilen ya da işletme birleşmelerinin ilk kayda alınından kaynaklananlar haricindeki cari vergi ile döneme ait ertelenmiş vergi, gelir tablosunda gider ya da gelir olarak muhasebeleştirilir.

2020 sonrası dönemler için Kurumlar Vergisi oranının tekrar %20'ye getirilmiş olması sebebiyle, 31 Aralık 2020 itibarıyla Ertelenmiş Vergi hesaplaması için de %20 oranı kullanılmıştır.

(e) Altın rezervleri

Külçe altın

Külçe altın, Banka'da, yurt dışı bankalarda ve Borsa İstanbul'da (BİST) tutulan uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altın külçelerinden oluşmaktadır. Altın, Banka tarafından yabancı para rezervlerinin bir parçası olarak tutulmakta ve toplam yabancı para varlıklarının %46,57'sini (31 Aralık 2019: %25,64) oluşturmaktadır. Banka, altın rezervlerinin yönetimine ilişkin olarak, doğrudan alım ve satım işlemleri, altın muhafaza hesapları, vadeli altın depo işlemleri, altın karşılığı TL ve TL karşılığı altın swapları, altın karşılığı döviz ve döviz karşılığı altın swapları, lokasyon swapları ve fiziki altın nakil işlemleri ve benzeri işlemleri yapabilmektedir.

Zorunlu karşılık tesisi için ve Hazine adına tutulanlar haricindeki altın, işlem maliyetleri hariç olmak üzere alım tarihindeki geçerli fiyatlar üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde UMS 16 Maddi Duran Varlıklar standardı kapsamında yeniden değerlendirilme yöntemine göre gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değer, bilgili ve istekli taraflar arasında her türlü muvazaadan ayrı olarak, bir varlığın el değiştirebileceği tutar olup Londra Altın Borsası'nda ABD Doları cinsinden belirlenen sabit değerlerin cari TL/ABD Doları kuru ile çevrilmesiyle hesaplanmaktadır. Gerçeğe uygun değerdeki değişiklikler sonucu külçe altının değerlendirilmesinden doğan kâr ve zararlar, kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilir.

Zorunlu karşılık tesisi için bankalar ve finansman şirketleri tarafından yatırılan altınlar yurt dışı bankalar ve BİST nezdinde takip edilmektedir. Zorunlu karşılık tesisi için tutulan ve Hazine adına tutulan altın finansal tablolarda aktifte altın hesaplarında, pasifte ise bankalara borçlar ve diğer mevduatlar hesaplarında izlenen altınların muhasebeleştirilmesi ile ilgili açık bir UFRS standardının bulunmaması nedeniyle, UMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar standardı kapsamında, bu işlemler özüne uygun olarak Banka tarafından gerçeğe uygun değeri ile değerlendirilmekte ve kâr zarara yansıtılmaktadır. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Zorunlu karşılık tesisi için tutulan ve Hazine adına tutulan altınlar, aktif ve pasifte eş tutarda olması nedeniyle, kâr zararda net etki bulunmamaktadır (31 Aralık 2019: Bulunmamaktadır).

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla külçe altının kuru 13.882 Tam TL/ons (31 Aralık 2019: 9.047 Tam TL/ons)'dur.

Sikke altın

Geçerli bir para olarak kullanılmayan sikke altın, sanatsal ve koleksiyon değerine sahiptir ve içerisinde bulunan metal değerinden daha yüksek fiyatlardan alınıp satılmaktadır. Ancak Banka'nın sikke altının önemli bir kısmını satması durumunda değerinin bu düzeyde gerçekleşmesi beklenmemektedir. Dolayısıyla, sikke altınlar içerdikleri altının piyasa değeri ile değerlendirilmekte ve bilançodaki külçe altınların içerisine dâhil edilmektedir. Sikke altınların değerlendirilmesinden doğan kâr ve zararlar külçe altın olduğu gibi diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar

Finansal araçların ilk defa finansal tablolara alınması

Finansal bir varlık veya finansal bir yükümlülük, sadece finansal araca ilişkin sözleşme hükümlerine taraf olduğunda finansal durum tablosuna alınmaktadır. Finansal araçların normal yoldan alımı veya satımı, işlem tarihinde ya da teslim tarihinde muhasebeleştirme yöntemlerinden biri kullanılarak finansal tablolara alınır veya finansal tablo dışı bırakılır. Menkul değerlerin alım ve satım işlemleri teslim tarihinde muhasebeleştirilmektedir.

Finansal araçların ilk ölçümü

Finansal araçların ilk muhasebeleştirilmesinde, sınıflandırması, sözleşmeye bağlı şartlara ve ilgili iş modeline bağlıdır. UFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat kapsamında değerlendirilen varlıklar dışındaki bir finansal varlık veya finansal yükümlülük ilk defa finansal tablolara alınırken gerçeğe uygun değerinden ölçülmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimleri kâr veya zarara yansıtılanlar dışındaki finansal varlık ve yükümlülüklerin ilk ölçümünde, bunların edinimiyle veya ihracıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilmekte veya gerçeğe uygun değerden düşülmektedir.

Finansal araçların sınıflandırılması

Finansal araçların ilk muhasebeleştirilme esnasında hangi kategoride sınıflandırılacağı, yönetim için kullanılan ilgili iş modeli ile sözleşmeye bağlı nakit akışların özelliklerine bağlıdır. Banka, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren UFRS 9'u uygulamaya başlaması ile birlikte, tüm finansal varlıklarını, bu varlıklarının yönetimi için kullandığı iş modelini ve sözleşmeye bağlı nakit akışlarını esas alarak sınıflandırmıştır.

UFRS 9 uyarınca, bir finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli ya da sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlıkların satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması durumunda, bu finansal varlık sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak sınıflandırılmaktadır. Söz konusu unsurun sadece zamanın geçmesinin bedelini karşılayıp karşılamadığını değerlendirmek için bir yargı kullanılmakta ve finansal varlığın ifade edildiği para birimi ve faiz oranının geçerli olduğu dönem gibi ilgili faktörler dikkate alınmaktadır. Sözleşme koşullarının, temel bir borç verme anlaşması ile tutarsız olan risklere veya nakit akışlarının değişkenliğine maruz kalmaya başladığı durumlarda ilgili finansal varlık gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülmektedir. Banka, Finansal Araçlar: UFRS 9 geçiş sürecinde UFRS 9 kapsamındaki tüm finansal varlıklar için "Sözleşmeye Bağlı Nakit Akışların Sadece Faiz ve Anaparadan Oluşup Oluşmadığının" testini gerçekleştirmiş ve varlık sınıflandırmasını iş modeli kapsamında değerlendirmiştir.

Banka'nın iş modelleri üç kategoriden oluşmaktadır:

Finansal Varlıkları Sözleşmeye Bağlı Nakit Akışlarını Tahsil Etmek İçin Elde Tutmayı Amaçlayan İş Modeli

Banka'nın finansal varlıklarını ömrü boyunca oluşacak sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi amacıyla tuttuğu iş modelidir. Bu iş modeli kapsamında elde tutulan finansal varlıklar, finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlar testini geçmesi durumunda, itfa edilmiş maliyeti ile ölçülür.

Finansal Varlıkların Sözleşmeye Bağlı Nakit Akışlarının Tahsil Edilmesini ve Satılmasını Amaçlayan İş Modeli

Banka'nın finansal varlıklarını, hem sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi hem de finansal varlıkların satılması amacıyla tuttuğu iş modelidir. Bu iş modeli kapsamında elde tutulan finansal varlıklar, finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlar testini geçmesi durumunda, gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilir. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Banka'nın bu model altında tuttuğu hisse senedi haricinde menkul kıymeti bulunmamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

Diğer İş Modeli

Finansal varlıkların, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi amacıyla ya da sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi ve finansal varlıkların satılması amacıyla tutulmadığı ve gerçeğe uygun değer değişiminin kâr veya zarara yansıtılarak ölçüldüğü iş modelleridir.

Finansal varlıkların ölçüm kategorileri

Finansal varlıkların ölçüm kategorilerine göre sınıflaması aşağıdaki gibidir:

- İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar,
- Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar ve
- Gerçeğe uygun değer farkı kâr zarara yansıtılan finansal varlıklar.

Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar likidite ve rezerv yönetimi amacıyla elde edilen varlıklardır. Piyasada oluşan fiyat ve benzeri unsurlardaki değişimleri yansıtır. Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar, maliyet değerleri ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben de gerçeğe uygun değerleri ile değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kâr/zarar hesaplarına dahil edilmektedir. Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıkların faiz gelirleri ve faiz reeskontları faiz gelirlerinde, alım-satım kârı ve gerçeğe uygun değerlendirme farkı gerçeğe uygun değerlendirme farkı kâr zarara yansıtılan finansal varlıklar kâr/zararında muhasebeleştirilmektedir.

Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar

Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulmasına ek olarak finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumlarında finansal varlık, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan olarak sınıflandırılmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar, gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyetleri ile kayda alınmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar kayda alınmalarını takiben gerçeğe uygun değeriyle değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan menkul değerlerin etkin faiz oranı yöntemi ile hesaplanan faiz gelirleri ile sermayede payı temsil eden menkul değerlerin temettü gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerleri ile itfa edilmiş maliyetleri arasındaki fark yani "Gerçekleşmemiş kâr ve zararlar" ise ilgili finansal varlığa karşılık gelen değer tahsili, varlığın satılması, elden çıkarılması veya zafiyete uğraması durumlarından birinin gerçekleşmesine kadar dönemin gelir tablosuna yansıtılmamakta ve özkaynaklar altındaki "Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler" hesabında izlenmektedir. Söz konusu menkul değerler tahsil edildiğinde veya elden çıkarıldığında özkaynak içinde yansıtılan birikmiş gerçeğe uygun değer farkları gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

İlk kayda alım esnasında, Banka, ticari amaçla elde tutulmayan veya UFRS 3 İşletme Birleşmeleri standardının uygulandığı bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin finansal tablolarına aldığı bir şarta bağlı bedel niteliğinde olmayan ve UFRS 9 kapsamındaki bir özkaynak aracına yapılan yatırımın gerçeğe uygun değerindeki sonraki dönemlerde oluşan değişikliklerin diğer kapsamlı gelir tablosuna alınması konusunda, geri dönülemeyecek bir tercihte bulunulabilir. Banka söz konusu tercihi her bir finansal araç için ayrı ayrı yapmaktadır.

Diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilen ilgili gerçeğe uygun değer farkları, sonraki dönemlerde kâr veya zarara aktarılamayıp geçmiş yıllar kâr/ zararlarına transfer edilmektedir. Bu tür yatırımlardan sağlanan temettüler ise, açıkça yatırımın maliyetinin bir kısmının geri kazanılması niteliğinde olmadıkça, kâr veya zarar olarak finansal tablolara alınmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçları değer düşüklüğü hesaplamasına konu edilmemektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

İtfa Edilmiş Maliyeti Üzerinden Değerlenen Finansal Varlıklar

Finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumunda finansal varlık itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır. İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar ilk olarak gerçeğe uygun değerlerini yansıtan elde etme maliyet bedelleri ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben "Etkin faiz oranı yöntemi" kullanılarak "İtfa edilmiş maliyeti" ile ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar ile ilgili faiz gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Krediler

Banka tarafından verilen krediler, borçluya para sağlama yoluyla yaratılan finansal varlıklardır. Söz konusu krediler ilk olarak elde etme maliyetinden kayda alınmaktadır. Kayda alınmalarını takiben "etkin faiz oranı" yöntemi kullanılarak itfa edilmiş bedelleri ile ölçülmektedir. Verilen bütün kredi ve avanslar, nakdin borçluya transferi ile kayıtlara yansıtılmaktadır.

Kredilerin, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumunda krediler itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır.

İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen krediler ile ilgili faiz gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

TL Uzlaşmalı Vadeli Döviz Satış İşlemleri

Valör tarihinde döviz satış taahhüdü ile TL alacaklar nazım hesaplarda muhasebeleştirilmekte, ay sonlarında değer artışları ve azalışları kâr/zarar (gelir) tablosuna yansıtılmaktadır.

BİST VİOP Nezdinde TL Uzlaşmalı Vadeli Döviz Alım-Satım İşlemlerinde de, sözleşmelerin değer artış ve azalışları günlük olarak gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Swap İşlemleri

TCMB ve BİST nezdinde yapılan swap işlemlerinin valör tarihinde ilgili kıymetlerin (TL, döviz, altın) alışı/satışı gerçekleştirilir. Valör tarihinde alışı/satışı taahhüdü ile borçlar/alacaklar nazım hesaplarda muhasebeleştirilmektedir. Ay sonlarında GUD artışları/azalışları bilançoda ve kâr/zarar tablosunda takip edilmekte, vadede işlem den doğan kâr/zarar ve faize ilişkin tutarlar gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

Değer Düşüklüğü

Banka, değer düşüklüğü karşılıklarının hesaplanmasında beklenen kredi zararları modelini uygulamaktadır. Beklenen kredi zarar tahmini tarafsız, olasılıklara göre ağırlıklandırılmış ve geçmiş olaylar, mevcut şartlar ve gelecekteki ekonomik şartlara ilişkin tahminler hakkında desteklenebilir bilgiler içermektedir.

Beklenen kredi zararı modeli, itfa edilmiş maliyetiyle ya da gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıklara ve ek olarak, borçlanma senetleri, sözleşme varlıkları, kredi taahhütleri ve finansal garanti sözleşmelerine uygulanır.

Beklenen kredi zararı, bir finansal aracın ömrü boyunca krediden beklenen zararların tahmini olmakla birlikte, ölçüm için aşağıdaki hususlar önem taşımaktadır:

- 1) Olası sonuçların aralıkları değerlendirilerek belirlenen tarafsız ve olasılık ağırlıklı miktar
- 2) Paranın zaman değeri
- 3) Geçmiş olaylar ile birlikte geleceğe ilişkin ekonomik koşullardaki tahminlerin operasyonel açıdan aşırı maliyet olmadan sunulması ve desteklenebilir bilgiler olması

12 Aylık beklenen kredi zararları, (raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde veya bir finansal aracın ömrü 12 aydan kısa ise daha kısa bir süre içinde) ömür boyu beklenen kayıp hesaplamasının bir parçasıdır.

Beklenen kredi zararı modelinin ana ilkesi, finansal araçların kredi kalitesinde bozulma veya iyileşmenin genel görünümünü yansıtabilmektedir. Zarar karşılığı veya karşılık olarak bilinen beklenen kredi zararının miktarı, kredi bozulmasının derecesine göre değişmektedir. Genel yaklaşıma göre iki ölçüm bulunmaktadır:

-12 Aylık Beklenen Zarar (1. Aşama), kredi kalitesinde önemli bir bozulma olmadıkça tüm varlıklar için geçerlidir.

-Ömürboyu Beklenen Zarar (2. ve 3. Aşama), kredi riskinde önemli bir artış meydana geldiğinde uygulanır.

Beklenen kredi zararı hesaplamasında aşağıdaki parametreler kullanılmaktadır:

Temerrüt Olasılığı: Kredinin ilgili vadede temerrüde düşme olasılığını ifade etmektedir, temerrüt olasılığı hesaplamasında kredi derecelendirme kuruluşlarının geçiş matrisi verileri kullanılmaktadır.

Temerrüt Halinde Kayıp: Temerrüt halinde kayıp, kredinin temerrüde düşmesi durumunda neden olacağı ekonomik kaybı oransal olarak ifade etmektedir.

Temerrüt Tutarı: Nakdi krediler için risk bakiyesini ifade etmektedir.

Temerrüt Tanımı

Banka tarafından, aşağıdaki koşullarda borçlu temerrüde düşmüş (3.Aşama) olarak değerlendirilmekte ve temerrüde düşmüş krediler ömür boyu değer düşüklüğü uygulamasına tabi tutularak 3. Aşama olarak sınıflandırılmaktadır:

- 1) Karşı tarafın finansal yapısındaki bozulmalar ve ekonomik koşullar
- 2) Yönetim tarafından uygun görülen diğer tarafsız kriterler
- 3) Borçlunun 90 gün üzerinde gecikme gün sayısına sahip olması.

Kredi Riskinde Önemli Derece Artış Tanımı

Gelecekte ödeme sorunu beklenmeyen ve kredi borçlusunun kredi değerliliğinde zayıflama tespit edilmeyen krediler on iki aylık kredi değer düşüklüğü uygulamasına tabi krediler olarak 1. Aşama altında sınıflandırılır.

Borçluların borç ödeme veya nakit akışlarında olumsuz gelişmeler gözlemlenen, kredi sözleşmesinin şartlarının (anapara ve / veya faiz ödemeleri gecikme gün sayısının 30 günden fazla olması) yerine getirilmesinde sorunlar olan ve borç alan tarafın kredi riskinin önemli ölçüde arttığı tespit edilen krediler beklenen ömür boyu kredi zararı karşılığının uygulanmasına tabi krediler olarak 2.Aşama altında sınıflandırılır.

Dönem içinde ayrılan karşılıklar ilgili dönemin gelir tablosuna kaydedilmektedir. Yasal işlemlerin tamamlandığı ve alacakların tahsil edilemeyecek olduğunun belirlendiği tarihte, krediler, finansal tablolardan çıkarılır. Önceki dönemlerde karşılık ayrılmış olan verilen kredi ve avansların tahsil edilmesi durumunda söz konusu tutar dönem içinde ayrılan kredi risk karşılığından indirilmek suretiyle muhasebeleştirilir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(g) Finansal yükümlülükler

Banka'nın finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Banka'nın tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Gelir tablosunda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar.

Diğer finansal yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler, finansal borçlar dahil, başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

(h) Geri alım ve geri satım anlaşmaları

Geri alım vaadi ile satılan menkul kıymetler gerçeğe uygun değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar olarak sınıflandırılır ve "bankalara borçlar" altında gösterilmektedir. Geri satım vaadi ile alınan menkul kıymetler bankalardan alacaklar hesabına kaydedilir. Satış ve geri alım fiyatı arasındaki fark faiz olarak kabul edilir ve etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak anlaşmanın süresi boyunca tahakkuk ettirilir.

Karşı taraflara ödünç verilen menkul kıymetler mali tablolarda gösterilmektedir. Ödünç alınan ve geri satım vaadi ile alım işlemleri için teminat olarak alınan menkul kıymetler, üçüncü taraflara satılmadığı sürece mali tablolara kaydedilmez. Üçüncü taraflara satılması durumunda sermaye piyasası işlemleri kârı veya zararı olarak kayda alınır. Söz konusu işlemler ile ilgili geri dönüş tutarları gerçeğe uygun değer üzerinden yükümlülük olarak kaydedilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(i) Banknot üretimi

Kağıt para basma yetkisi Banka'ya aittir. Banka'nın banknot matbaasında üretilen yarı mamul banknot stokları Diğer Varlıklar hesabı altında maliyet tutarı üzerinden izlenmektedirler. Banknotlar ile ilgili harcamalar aktifleştirilmekte ve banknotların Banka'nın yedek deposuna transfer edildiği dönemde giderleştirilmektedir. Mamul ve yarı mamul maliyetleri; direkt maliyetler ile amortisman gideri, personel gideri, banknot taşıma gideri ve diğer üretim giderleri gibi genel giderleri içermektedir. Kullanılan hammaddenin birim maliyeti hareketli ağırlıklı ortalama metodu ile belirlenmektedir.

Banknotlar, ticari bankalardan tahsilat işlemi ile geri döndüğü takdirde tedavüldeki banknotlar hesabından düşülmektedir. Söz konusu banknotlar, fiziki durumlarına göre imha edilmekte ya da Banka'nın yedek deposuna alınmaktadır.

(j) Maddi duran varlıklar

Arsa ve binalar çoğunlukla Banka şubelerinden oluşmaktadır.

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

İnşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden varsa değer düşüklüğü kaybı düşülerek gösterilirler. Maliyete inşa sırasında ödenen yasal harçlar da dahil edilir. Bu tür varlıklar, diğer sabit varlıklar için kullanılan amortisman yönteminde olduğu gibi, kullanıma hazır olduklarında amortisman tabi tutulurlar.

Arsalar ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortisman tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve gelir tablosuna dahil edilir.

Maddi duran varlıkların yaklaşık faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

Binalar	16-50 yıl
Demirbaşlar ve taşıtlar	1-50 yıl

(k) Maddi olmayan varlıklar

Satın alınan maddi olmayan varlıklar

Satın alınan maddi olmayan varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak itfa edilir. Beklenen faydalı ömür ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkilerini tespit etmek amacıyla her yıl gözden geçirilir ve tahminlerdeki değişiklikler ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Ticari markalar ve lisanslar

Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, tarihi maliyetleriyle gösterilir. Ticari markalar ve lisansların sınırlı faydalı ömürleri bulunmaktadır ve maliyet değerlerinden birikmiş amortismanlar düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yönetimi kullanılarak itfa edilir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(k) Maddi olmayan varlıklar (devamı)

Bilgisayar yazılımı

Satın alınan bilgisayar yazılımları, satın alımı sırasında ve satın almadan kullanıma hazır olana kadar geçen sürede oluşan maliyetler üzerinden aktifleştirilir. Söz konusu maliyetler, faydalı ömürlerine göre (3-15 yıl) itfa edilir.

Bilgisayar yazılımlarını geliştirmek ve sürdürmekle ilişkili maliyetler, oluştukları dönemde gelir tablosuna kaydedilmektedir. Kontrolü Banka'nın elinde olan, saptanabilir ve kendine özgü yazılım ürünleri ile direkt ilişkilendirilebilen ve bir yıldan fazla süre ile maliyetinin üzerinde ekonomik fayda sağlayacak harcamalar maddi olmayan varlık olarak değerlendirilir. Maliyetler, yazılımı geliştiren çalışanların maliyetlerini ve genel üretim giderlerinin bir kısmını da içermektedir. Maddi olmayan varlık olarak değerlendirilen bilgisayar yazılım geliştirme maliyetleri, faydalı ömürleri üzerinden itfa edilir.

(l) Kiralama işlemleri

UFRS 16 Uyarınca Yapılan Kiralamalar

Banka, operasyonel kira yükümlülüğünü UFRS 16 uyarınca kiralamanın fiilen başladığı tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçmektedir. Kira ödemeleri, Banka'nın alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilmektedir. Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Banka; defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırmakta, defter değerini, yapılan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltmakta ve defter değerini, yeniden değerlendirmeleri ve kiralamada yapılan değişiklikleri yansıtacak şekilde ya da revize edilmiş özü itibarıyla sabit kira ödemelerini yansıtacak şekilde yeniden ölçmektedir. Kiralama süresindeki her bir döneme ait kira yükümlülüğüne ilişkin faiz, kira yükümlülüğünün kalan bakiyesine sabit bir dönemsel faiz oranı uygulanarak bulunan tutardır. Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Banka, kira yükümlülüğünü, kira ödemelerindeki değişiklikleri yansıtacak şekilde yeniden ölçmektedir. Banka, kira yükümlülüğünün yeniden ölçülmüş tutarını, kullanım hakkı varlığında düzeltme olarak finansal tablolarına yansıtmaktadır. Banka, ilk kiralama süresinde veya satın alma seçeneğinin kullanılmasıyla ilgili bir değişiklik olması durumunda faiz oranındaki değişiklikleri yansıtan revize edilmiş bir iskonto oranı kullanmaktadır. Banka ayrı bir kiralama olarak muhasebeleştirilmeyen bir değişikliğe ilişkin olarak, değişikliğin uygulanma tarihinde revize edilmiş kira ödemelerini revize edilmiş bir iskonto oranıyla indirgeyerek kira yükümlülüğünü yeniden ölçmektedir. Revize edilmiş iskonto oranı değişikliğin uygulanma tarihindeki alternatif borçlanma faiz oranı olarak belirlenmektedir. Banka kiralamanın kapsamını daraltan değişiklikler için, kullanım hakkı varlığının defter değerini kiralamanın kısmen veya tamamen sonlandırılmasını yansıtacak şekilde azaltmaktadır. Banka, kiralamanın kısmen veya tamamen sonlandırılmasıyla ilgili kazanç veya kayıpları kâr veya zararda muhasebelemektedir. Diğer tüm değişiklikler için kullanım hakkı varlığı üzerinde düzeltme yapılmaktadır.

(m) Tedavüldeki banknotlar

Tedavüldeki banknotlar - Türk Lirası

Banka tarafından ihraç edilen banknotlar, söz konusu banknotları elinde tutan kişi ve kuruluşlar adına Banka karşısında bir alacak ifade etmektedir. Tedavüldeki banknotlar ile ilgili yükümlülük finansal tablolara banknotların üzerindeki nominal değerleriyle kaydedilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(m) Tedavüldeki banknotlar (devamı)

Tedavülden Kaldırılan Banknotlar - Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası

5 Mayıs 2007 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 Ocak 2005 tarihinde tedavüle çıkarılan Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruş’ta yer alan “Yeni” ibarelerinin 1 Ocak 2009 tarihinde kaldırılmasına karar verilmiş ve Türk Lirası banknotlar aynı tarih itibarıyla tedavüle çıkarılmıştır. Buna göre, Türk Lirası banknotlar ile birlikte 1 Ocak 2009 ve 31 Aralık 2009 tarihleri arasında yasal olarak tedavülde bulunan Yeni Türk Lirası banknotların tedavül mecburiyeti süresi 31 Aralık 2009 günü sona ermiştir.

Banka’ya değiştirilmek üzere önemli tutarda tedavülden kaldırılan banknot girişi beklenmemektedir. Banka söz konusu yükümlülükleri yasal olarak sona erdiği güne kadar finansal tablolarından çıkaramayacaktır.

Banka Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası banknotlar ile ilgili olan yükümlülüğünü finansal tablolarda “Tedavüldeki Banknotlar” hesabı altında göstermektedir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla tedavülden kaldırılmış ve zamanaşımına uğramış, ancak halen dolaşımda bulunan banknotlardan kaynaklanan 172.996 TL, 2020 yılında diğer yedekler altında muhasebeleştirilmiştir.

(n) Karşılıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır.

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın en güvenilir şekilde tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır.

Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir.

Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

(o) Kıdem tazminatı yükümlülüğü

Türkiye’de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan UMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı (“UMS 19”) uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir.

Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelir / (gider) olarak muhasebeleştirilmektedir.

(p) İlişkili taraflar

Bu finansal tabloların amacı doğrultusunda Banka’nın hissedarları ile birlikte kamu işletmeleri ilişkili taraflar olarak kabul edilip dipnotlarda gösterilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(r) Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

(s) Kârın dağıtılması

TCMB Kanunu'nun 60. maddesine istinaden Banka'nın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- i) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara,
- ii) Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u ihtiyat akçesine,
- iii) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na ("Hazine") transfer edilmektedir. Son yıl kârından ayrılan ihtiyat akçesi hariç, birikmiş ihtiyat akçeleri her yıl kâra katılarak dağıtılabilir.

Banka'nın muhasebe defterlerini ve yasal finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlaması sebebiyle TCMB Kanunu'na uygun olarak Banka'nın kâr dağıtımına baz olan kârı Banka'nın söz konusu yasal finansal tablolarında yer alan net dönem kârıdır.

(t) Saklama işlemleri

Banka, bireyler ve finansal kurumların nam ve hesabına varlıkları elinde bulundurarak yediemin işlevi görmektedir. Söz konusu finansal varlıkların Banka'nın varlıkları olmamaları sebebiyle söz konusu varlıklardan doğan gelirler finansal tabloların dışında tutulmaktadır. 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Banka'nın saklamasında bulunan finansal varlıklar aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Emanete alınan kıymetler	723.040.791	687.201.504
Toplam	723.040.791	687.201.504

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ

(a) Finansal araçların kullanım stratejisi

Banka'nın faaliyetleri, doğası gereği finansal araçların kullanımını gerektirmektedir. Banka, diğer bankalardan ve kamu kuruluşlarından mevduat; Türkiye'de faaliyet gösteren banka ve finans kurumlarından zorunlu karşılık ve yurt dışında yerleşik vatandaşlardan döviz mevduatı (İşçi Dövizleri Hesapları) kabul etmektedir. Banka ayrıca, enflasyon hedefini gerçekleştirmek ve fiyat istikrarını sağlamak amacıyla sahip olduğu temel para politikası aracı olan kısa vadeli faiz oranlarını etkilemek amacıyla, açık piyasa işlemleri aracılığıyla kısa vadeli fon/menkul kıymet kabul etmekte ya da plase etmektedir.

Banka nezdindeki döviz tevdiat hesaplarına yatırılan döviz mevduatları ile Banka'nın düzenli ihaleler ve doğrudan alımlar suretiyle elde ettiği dövizler Banka'nın döviz rezervlerinin kaynağını oluşturan kalemler arasındadır. Banka, kendi döviz yükümlülükleri yanında T.C. Hükümeti mali ajanı sıfatıyla dış borç servisini gerçekleştirmek, dışsal şoklara karşı gerekli döviz likiditesini bulundurmak, para ve kur politikası uygulamalarını desteklemek, piyasalara güven vermek gibi amaçlarla döviz rezervi bulundurmaktadır. Banka, döviz rezervlerini TCMB Kanununda belirtildiği şekilde sırasıyla güvenli yatırım, likidite ve getiri önceliklerini dikkate alarak muhafazakâr bir yaklaşımla uluslararası piyasalarda yatırıma tabi tutmaktadır.

Bu çerçevede, Banka'nın maruz kaldığı finansal risklerin tamamına yakını, para ve kur politikalarının uygulanması, altın ve döviz rezervlerinin yönetilmesi, bankacılık kesimine ve T.C. Hükümeti'ne belirli bankacılık hizmetlerinin sunulması gibi yasal görevlerin yerine getirilmesi sürecinde ortaya çıkmaktadır. Banka, sözü edilen işlemler nedeniyle kredi, piyasa ve likidite risklerine maruz kalmaktadır. Banka'nın para otoritesi olarak para ve kur politikalarının uygulanması sürecinde karşılaştığı finansal riskler seçilen politika hedeflerinin bir sonucudur. Diğer taraftan, döviz rezervlerinin yönetimi sırasında ortaya çıkan finansal riskler bir yatırım tercihinin sonucu olarak ortaya çıkmakta, buna karşın Banka söz konusu riskleri muhafazakâr bir şekilde yöneterek en aza indirmeye çalışmaktadır. Döviz rezervleri, Banka Meclisi tarafından onaylanan ilgili Yönetmelikle belirlenmiş olan yatırım kriterleri ve bu çerçevede her yıl sonunda, takip eden yılda uygulanmak üzere Yönetim Komitesi'nin onayı ile uygulamaya konulan Model Portföy'de (MP) belirtilen hedefler ve limitler çerçevesinde yönetilmektedir.

(b) Kredi riski

Banka, gerçekleştirdiği finansal işlemlerde karşı tarafın işleminden doğan yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getirememesi olasılığı olarak tanımlanan kredi riskine maruz kalmaktadır. Kredi riski temel olarak, para politikası uygulamaları çerçevesinde bankalara kısa süreli likidite sağlamak için gerçekleştirilen açık piyasa ve bankalar arası para piyasası işlemlerinden, döviz depo işlemlerinden ve ödeme sistemlerinin aksamadan işlemlerini sağlamak üzere Gün İçi Limit uygulaması çerçevesinde bankalara verilen fonlar ile döviz rezerv yönetimi sırasında yapılan yatırımlardan kaynaklanmaktadır. Döviz rezerv yönetimi dışındaki bu işlemler sırasında ortaya çıkan kredi riski kaçınılmaz bir risk olmakla birlikte, işlem miktarının tamamının, belirli bir pay tutarını da içerecek şekilde döviz depoları, efektif ve altın ile birlikte çok yüksek kredi değerliliğine sahip ve ikincil piyasası bulunan kıymetlerle (Devlet iç borçlanma senetleri ve gelişmiş ülkelerin hazineleri tarafından ihraç edilen menkul kıymetler gibi) teminatlandırılması, mevcut risklerin düzenli izlenip gerektiğinde ilave teminat istenilmesi suretiyle söz konusu riskler yönetilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

Döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kalınan kredi riskinin yönetimi, işlem yapılan kuruluşların temerrüt olasılığı ve temerrüt durumunda oluşacak finansal kaybın en aza indirilmesi ilkesi üzerine kurulmuştur. Bu çerçevede Banka, döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kaldığı kredi riskini en aza indirmek için üç temelden oluşan bir risk yönetimi süreci uygulamaktadır. Banka, ilk olarak, yatırımlarını uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının verdiği kredi notlarını esas alarak ilgili Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu kısıtına uyan, yüksek kredi kalitesine sahip, önde gelen uluslararası finansal kuruluşlar ve borçlanıcılar ile sınırlandırmaktadır. Buna göre Banka, vadesi bir yılı geçmemek üzere en az A2 veya dengi kredi notuna sahip banka riski alabilmekte; en az A1 veya dengi kredi notuna sahip ülkelerce ihraç ya da garanti edilen menkul kıymetlere yatırım yapabilmektedir. Ayrıca, Banka, kredi notu kısıtı aranmaksızın Uluslararası Ödemeler Bankası, Uluslararası Para Fonu ve Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kuruluşu tarafından ihraç ya da garanti edilen menkul kıymetlere de yatırım yapabilmektedir. İkinci olarak, takas riski de dahil olmak üzere finansal kuruluşlar ile yapılan işlemlerden kaynaklanan tüm kredi risklerini kontrol etmek amacıyla belirlenen işlem limitlerinin toplamı, yönetilebilir rezervin belirli bir oranı ile sınırlandırılmaktadır. Her yıl Model Portföy kapsamında belirlenen söz konusu toplam kredi riski limiti ile devlet riski dışında kalan kredi riskinin Banka açısından kabul edilebilir düzeyin üzerine çıkmasının önlenmesi amaçlanmaktadır. Üçüncü olarak, ilgili Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu sınırlamasına uyan kuruluşlar arasından, temel analiz ve finansal analiz yöntemlerini de kullanarak işlem yapılabilecek kuruluşlar belirlenmekte ve her bir kuruluşa sermaye büyüklüğü ve kredi değerliliğini de dikkate alan bir yöntemle bir kredi riski limiti tanınmaktadır. İlgili limitlerin toplamı döviz rezervimizin belirli bir oranını geçmemek üzere sınırlandırılmaktadır. Bu kapsamda, işlem yapılan tüm tarafların kredi riski göstergeleri de yakından takip edilip, üst yönetime raporlanmaktadır.

Sonuç olarak, ülke merkez bankaları ile uluslararası kuruluşların mevduat hesaplarında tutularak veya ülke hazineleri tarafından ihraç edilen ya da doğrudan garanti edilen kıymetler ile uluslararası kuruluşlar tarafından ihraç edilen kıymetlere yatırılarak yönetilmesi nedeniyle rezerv yönetimi sırasında alınan kredi riski çok düşük düzeylerde kalmaktadır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla varlıkların azami kredi riskine maruz tutarı varlık sınıflarına göre (Kredi notlarına göre yapılan sınıflandırma Moody's tarafından açıklanan kredi notları temel alınarak yapılmıştır) izleyen sayfadaki tabloda sunulmaktadır:

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)
Bankalardan alacaklar	568.874.459	66	257.118.662	44
- Vadesiz mevduatlar	222.482.481	26	160.398.935	28
Merkez Bankaları	203.517.656	24	148.848.621	26
Uluslararası Kuruluşlar	10.389.028	1	7.951.159	1
Yurt Dışı Ticari Bankalar	8.575.797	<1	3.599.155	1
- Vadeli mevduatlar	56.346.024	7	82.021.551	14
Merkez Bankaları	47.012.128	5	62.558.744	11
Uluslararası Kuruluşlar	1.797	<1	11.750.562	2
Yurt Dışı Ticari Bankalar	9.332.099	1	7.712.245	1
A1	30.843	<1	-	-
A2	-	-	1.674.750	<1
A3	1.801.580	<1	-	-
Aa3	7.499.676	<1	6.037.495	1
- Geri satım vaadi ile alım işlemlerinden alacaklar	99.343.998	11	11.527.206	2
Yurt İçi Ticari Bankalar	99.343.998	11	11.527.206	2
- Bankalararası para piyasası işlemlerinden alacaklar	190.701.956	22	3.170.970	1
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	154.680.527	18	220.331.967	38
Yabancı Ülke Hazinelei	55.824.545	6	189.381.466	33
Aaa	28.562.207	3	74.098.680	13
Aa1	4.418.065	<1	12.743.994	2
Aa2	2.339.305	<1	41.844.012	7
Aa3	5.137.119	<1	28.166.595	5
A1	15.367.849	2	11.393.111	2
Baa1	-	-	21.135.074	4
Uluslararası Kuruluşlar	9.356.092	1	11.543.037	2
Hazine	89.499.890	10	19.407.464	3
Verilen kredi ve avanslar	138.453.364	16	102.612.213	18
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	2.587.397	<1	1.760.394	<1
Uluslararası Kuruluşlar	2.496.443	<1	1.760.107	<1
Yurt Dışı Finansal Kuruluşlar	411	<1	287	<1
Yurt İçi Finansal Kuruluşlar	90.543	<1	-	-
Toplam	864.595.747		581.823.236	

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Banka'nın yurt içi ticari bankalardan geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde toplam 99.343.998 TL (31 Aralık 2019: 11.527.206 TL) tutarında alacağı bulunmaktadır. Banka'nın 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yurt içindeki ticari bankalardan geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde bulunan alacaklarına ilişkin bankalardan almış olduğu menkul kıymet teminatlarının gerçeğe uygun değeri 100.209.053 TL'dir (31 Aralık 2019: 11.592.471 TL).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla, menkul kıymet teminatlarının tamamı Hazine tarafından ihraç edilen tahvillerdir.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla kredi riskine maruz tutarın sektörlere göre sınıflandırması aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020						
	Yabancı Ülke Hazineleri	Yabancı Ülke Merkez Bankaları	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yurt içi Finansal Kuruluşlar	Yurt dışı Finansal Kuruluşlar	Hazine	Toplam
Bankalardan alacaklar	-	250.527.941	10.390.825	290.045.954	17.909.739	-	568.874.459
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	55.824.545	-	9.356.092	-	-	89.499.890	154.680.527
Verilen kredi ve avanslar	-	31.923	-	138.421.441	-	-	138.453.364
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	-	-	2.496.443	90.543	411	-	2.587.397
Toplam	55.824.545	250.559.864	22.243.360	428.557.938	17.910.150	89.499.890	864.595.747
	31 Aralık 2019						
	Yabancı Ülke Hazineleri	Yabancı Ülke Merkez Bankaları	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yurt içi Finansal Kuruluşlar	Yurt dışı Finansal Kuruluşlar	Hazine	Toplam
Bankalardan alacaklar	-	211.407.365	19.701.721	14.698.176	11.311.400	-	257.118.662
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	189.381.466	-	11.543.037	-	-	19.407.464	220.331.967
Verilen kredi ve avanslar	-	25.833	-	102.586.380	-	-	102.612.213
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar	-	-	1.760.107	-	287	-	1.760.394
Toplam	189.381.466	211.433.198	33.004.865	117.284.556	11.311.687	19.407.464	581.823.236

Yukarıdaki tabloda gösterildiği gibi Banka'nın kredi riski, 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla, yabancı ülke hazineleri ve merkez bankaları, uluslararası ve yurt içi finansal kuruluşlar ve Hazine'de yoğunlaşmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

Varlıklar ve yükümlülüklerin 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020					
	Türkiye	Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	Toplam
Nakit değerler	21.639.766	-	-	-	-	21.639.766
Bankalardan alacaklar	290.045.954	83.029.617	59.334.210	17.963.674	118.501.004	568.874.459
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	89.499.890	38.141.930	11.670.858	15.367.849	-	154.680.527
Verilen kredi ve avanslar	138.421.441	-	-	-	31.923	138.453.364
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	90.543	2.423.449	-	73.405	-	2.587.397
Altın rezervleri	294.269.889	26.697.237	-	-	-	320.967.126
Maddi duran varlıklar	1.882.600	-	-	-	-	1.882.600
Maddi olmayan varlıklar	17.263	-	-	-	-	17.263
Ertelenmiş Vergi Varlığı	-	-	-	-	-	-
Diğer varlıklar	17.407.895	6.517	711	2.424	720	17.418.267
Toplam varlıklar	853.275.241	150.298.750	71.005.779	33.407.352	118.533.647	1.226.520.769
Tedavüldeki banknotlar	188.369.447	-	-	-	-	188.369.447
Bankalara borçlar	602.970.802	678	-	15.869.034	146.207.180	765.047.694
Diğer mevduatlar	112.570.318	29.047.660	3.348	222	113	141.621.661
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	123.121	-	32.346	155.467
Diğer alınan banka kredileri	13.007.785	-	-	-	-	13.007.785
Vergi yükümlülüğü	3.667.126	-	-	-	-	3.667.126
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	13.938.752	-	-	-	-	13.938.752
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
Diğer yükümlülükler	703.353	819.777	592.975	2.094	2.566	2.120.765
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	186.463	-	-	-	-	186.463
Öz sermaye	-	-	-	-	98.405.609	98.405.609
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	935.414.046	29.868.115	719.444	15.871.350	244.647.814	1.226.520.769

	31 Aralık 2019					
	Türkiye	Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	Toplam
Nakit değerler	22.458.738	-	-	-	-	22.458.738
Bankalardan alacaklar	14.698.176	132.991.710	64.847.794	8.462.323	36.118.659	257.118.662
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	19.407.464	179.896.656	9.634.736	11.393.111	-	220.331.967
Verilen kredi ve avanslar	102.586.380	-	-	-	25.833	102.612.213
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	-	1.700.992	-	59.402	-	1.760.394
Altın rezervleri	147.505.480	14.222.921	-	-	-	161.728.401
Maddi duran varlıklar	1.691.205	-	-	-	-	1.691.205
Maddi olmayan varlıklar	38.387	-	-	-	-	38.387
Diğer varlıklar	458.754	4.867	25.063	1.866	525	491.075
Toplam varlıklar	308.844.584	328.817.146	74.507.593	19.916.702	36.145.017	768.231.042
Tedavüldeki banknotlar	153.362.376	-	-	-	-	153.362.376
Bankalara borçlar	378.474.502	2	-	4.822.984	41.203.193	424.500.681
Diğer mevduatlar	74.090.730	1.896.717	2.768	184	93	75.990.492
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	117.206	-	32.346	149.552
Diğer alınan banka kredileri	4.768.788	-	-	-	-	4.768.788
Vergi yükümlülüğü	4.898.615	-	-	-	-	4.898.615
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	11.180.208	-	-	-	-	11.180.208
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	223.182	-	-	-	-	223.182
Diğer yükümlülükler	798.165	297.472	259.792	1.599	2.054	1.359.082
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	209.545	-	-	-	-	209.545
Öz sermaye	-	-	-	-	91.588.521	91.588.521
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	628.006.111	2.194.191	379.766	4.824.767	132.826.207	768.231.042

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

Banka şüpheli alacakları için 3.f numaralı muhasebe politikasında anlatıldığı şekilde özel karşılık ayırmakta ve karşılık tutarının belirlenmesinde kredi ile ilgili teminatlar ve üçüncü kişilerin garantileri dikkate alınmaktadır. Şüpheli alacak karşılığının belirlenmesinde kredinin kayıtlı değeri ile gelecekteki nakit akımlarının, garanti ve teminatlardan tahsil edilmesi beklenen nakit akımları dahil, kredinin orijinal etkin faiz oranı ile hesaplanmış bugünkü değeri arasındaki fark kullanılmaktadır.

Banka'nın alacaklarını yeniden yapılandırma politikası kredi ödemelerinin daha uzun bir süreye yayılması, ödeme dönemlerinin değiştirilmesi, kredi sözleşmesindeki şartların yeniden gözden geçirilerek kredi şartlarının değiştirilmesi veya ödemelerin ertelenmesi faaliyetlerini içermekte olup Banka ile karşı taraf arasında yapılan yeniden yapılandırma anlaşması Banka Meclisi tarafından onaylanmaktadır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla, Banka'nın kredi ve müşterilere verilen avanslar hesabı içerisinde yer alan karşılık ayrılmamış ancak gecikmesi bulunan kredi bakiyesi ve dolayısıyla söz konusu kredilere ait teminat veya garanti bulunmamaktadır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla, Banka'nın elden çıkarılmak amacıyla tutulan varlığı bulunmamaktadır.

(c) Piyasa riski

Piyasa riski, finansal piyasalardaki fiyatların dalgalanması sonucunda zarara uğrama olasılığını ifade etmekte olup, Banka açısından piyasa riskinin en önemli kaynakları, TL ve rezerv para birimlerine ait faiz oranları, döviz kurları ve altın fiyatlarıdır. Banka, ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla, büyük ölçüde açık piyasa işlemleri için kullandığı DİBS portföyünden kaynaklanan TL faiz oranı riskini fiyat istikrarı ve finansal istikrar hedeflerinin izin verdiği sınırlarda yönetmekte ve ölçüp raporlamaktadır. Bu çerçevede Banka'nın maruz kaldığı TL faiz oranı riski dışında, maruz kaldığı piyasa riskinin asıl olarak bilançosunda yer alan döviz varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Banka, maruz kaldığı piyasa riskini yönetmek için, politika hedeflerini ve rezerv bulundurma gerekçelerini dikkate alarak "Varlık/Yükümlülük Uyumu" yaklaşımını benimsemiştir. Ancak, benzer yaklaşımları kullanan ticari bankalardan farklı olarak bu yaklaşım çerçevesinde dikkate alınan yükümlülükler Banka bilançosunda yer alan döviz yükümlülükleri yanında Hazine adına gerçekleştirilecek dış borç ödemeleri ile TL ve altın karşılığı yapılan döviz swap işlemleri gibi bilançoda yer almayan nakit akımlarını da içermektedir. Bu yaklaşım çerçevesinde, her yıl Banka'nın risk toleransını yansıtmak üzere MP belirlenmekte, MP'nin temel değişkenleri olan döviz kompozisyonu ve vade yapısına ilişkin hedefler ve bu hedeflerden sapma limitleri ile piyasa riskinin en aza indirilmesine çalışılmaktadır.

(d) Kur riski

Banka, kur politikasını uygulamak ve diğer politika hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla döviz pozisyonu taşıdığından kur riskine maruz kalmaktadır. Kur riski, TL ile bilançoda yer alan yabancı para birimleri arasındaki kurların dalgalanmasından kaynaklanmakta olup, yabancı para birimlerindeki net bilanço pozisyonlarının büyüklüğü ile doğrudan ilişkilidir. Bilançodaki yabancı para net genel pozisyonu ise uygulanan para ve kur politikalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak, para birimleri bazında taşınan net pozisyonların dağılımı da, söz konusu para birimlerinin birbirlerine karşı olan değerlerindeki dalgalanmalar nedeniyle Banka'nın taşıdığı kur riskini etkilemektedir.

Bu çerçevede Banka, MP kapsamında döviz rezervleri için belirlediği döviz kompozisyonu hedefleri ve bu hedeflerden sapma limitleri ile kur riskini kontrol etmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(d) Kur riski (devamı)

Banka'nın 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla yabancı para net genel pozisyonu aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Söz konusu tabloda, Banka'nın para birimi cinsinden sınıflandırılmış, kayıtlı değerleri üzerinden varlıkları, yükümlülükleri ve öz sermayesi yer almaktadır:

	31 Aralık 2020										
	Yabancı Para							Diğer	Toplam	TL	TOPLAM
	ABD Doları	Avro	CHF	JPY	GBP	SDR					
Nakit değerler	10.455.428	10.639.760	207.643	7.135	230.543	-	38.407	21.578.916	60.850	21.639.766	
Bankalardan alacaklar	52.257.579	85.774.942	48.587	88.822	1.063.012	10.373.476	-	129.218.711	290.049.330	568.874.459	
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	22.957.244	17.728.271	-	-	4.558.098	-	19.937.024	65.180.637	89.499.890	154.680.527	
Verilen kredi ve avanslar	49.487.094	77.868.991	-	17.279	297.978	-	270.192	127.941.534	10.511.830	138.453.364	
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	2.390.291	411	-	-	-	106.152	-	2.496.854	90.543	2.587.397	
Altın rezervleri	-	-	-	-	-	-	320.967.126	320.967.126	-	320.967.126	
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	1.882.600	1.882.600	
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	17.263	17.263	
Diğer varlıklar	1.037	1.166	-	893	368	-	1.114	4.578	17.413.689	17.418.267	
Toplam varlıklar	137.548.673	192.013.541	256.230	114.129	6.149.999	10.479.628	470.432.574	816.994.774	409.525.995	1.226.520.769	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	188.369.447	188.369.447	
Bankalara borçlar	329.703.461	230.047.514	-	-	102.821	-	11.608.271	571.462.067	193.585.627	765.047.694	
Diğer mevduatlar	85.298.072	4.567.134	40.310	7.088	2.260	10.180.218	655	100.095.737	41.525.924	141.621.661	
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	155.467	155.467	
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	13.007.785	13.007.785	
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Diğer yükümlülükler	595.775	830.233	10.198	2.094	4.821	-	12.023	1.455.144	665.621	2.120.765	
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	3.667.126	3.667.126	
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	13.938.752	13.938.752	
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	186.463	186.463	
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	98.405.609	98.405.609	
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	415.597.308	235.444.881	50.508	9.182	109.902	10.180.218	11.620.949	673.012.948	553.507.821	1.226.520.769	
Net bilanço pozisyonu	(278.048.635)	(43.431.340)	205.722	104.947	6.040.097	299.410	458.811.625	143.981.826	(143.981.826)	-	
Net bilanço dışı pozisyonu	(318.346.858)	(18.916.680)	-	-	-	-	(127.544.045)	(464.807.583)	498.751.549	33.943.966	
Net döviz pozisyonu	(596.395.493)	(62.348.020)	205.722	104.947	6.040.097	299.410	331.267.580	(320.825.757)	354.769.723	33.943.966	
	31 Aralık 2019										
	Yabancı Para							Diğer	Toplam	TL	TOPLAM
	ABD Doları	Avro	JPY	CHF	GBP	SDR					
Nakit değerler	11.148.285	10.790.822	156.667	3.298	207.050	-	30.457	22.336.579	122.159	22.458.738	
Bankalardan alacaklar	72.113.514	123.023.771	60.299	1.008.895	733.435	7.946.294	37.511.139	242.397.347	14.721.315	257.118.662	
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	38.852.246	126.669.526	-	-	16.933.699	-	18.469.031	200.924.502	19.407.465	220.331.967	
Verilen kredi ve avanslar	40.430.784	61.935.081	-	18.763	213.102	-	14.483	102.612.213	-	102.612.213	
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	1.677.891	287	-	-	-	82.216	-	1.760.394	-	1.760.394	
Altın rezervleri	-	-	-	-	-	-	161.728.401	161.728.401	-	161.728.401	
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	1.691.205	1.691.205	
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	38.387	38.387	
Diğer varlıklar	25.349	899	-	684	265	-	846	28.043	463.032	491.075	
Toplam varlıklar	164.248.069	322.420.386	216.966	1.031.640	18.087.551	8.028.510	217.754.357	731.787.479	36.443.563	768.231.042	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	153.362.376	153.362.376	
Bankalara borçlar	199.428.450	162.757.794	-	-	114.664	-	12.105.581	374.406.489	50.094.192	424.500.681	
Diğer mevduatlar	9.172.774	25.831.490	30.994	6.004	24.224	7.884.701	3.919	42.954.106	33.036.386	75.990.492	
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	149.552	149.552	
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	4.768.788	4.768.788	
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	223.182	-	-	-	-	-	-	223.182	-	223.182	
Diğer yükümlülükler	262.055	339.922	6.444	1.599	7.865	-	8.002	625.887	733.195	1.359.082	
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	4.898.615	4.898.615	
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	11.180.208	11.180.208	
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	209.545	209.545	
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	91.588.521	91.588.521	
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	209.086.461	188.929.206	37.438	7.603	146.753	7.884.701	12.117.502	418.209.664	350.021.378	768.231.042	
Net bilanço pozisyonu	(44.838.392)	(133.491.180)	179.528	1.024.037	17.940.798	143.809	205.636.855	313.577.815	(313.577.815)	-	
Net bilanço dışı pozisyonu	(67.471.246)	(5.786.022)	-	-	-	-	(35.762.914)	(109.020.182)	109.117.722	97.540	
Net döviz pozisyonu	(112.309.638)	127.705.158	179.528	1.024.037	17.940.798	143.809	169.873.941	204.557.633	(204.460.093)	97.540	

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(d) Kur riski (devamı)

Kambiyo kâr/zararının döviz kurlarındaki hareketliliğe karşı olan duyarlılığını ölçmek için, TL'nin bütün yabancı paralar karşısında %10 değer kazandığı varsayımı altında yabancı para net pozisyon değerleri yeniden hesaplanmıştır. Böyle bir varsayıma dayanan senaryonun Banka'nın 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla mevcut net döviz pozisyonunun toplam piyasa değerinde yol açacağı değer kaybı aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır:

Net yabancı para pozisyonunun duyarlılığı:

	31 Aralık 2020							
	Yabancı Para							
	ABD Doları	AVRO	CHF	JPY	GBP	SDR	Diğer	Toplam
Toplam varlıklar	137.548.673	192.013.541	256.230	114.129	6.149.999	10.479.628	470.432.574	816.994.774
Toplam yükümlülükler	415.597.308	235.444.881	50.508	9.182	109.902	10.180.218	11.620.949	673.012.948
Net bilanço pozisyonu	(278.048.635)	(43.431.340)	205.722	104.947	6.040.097	299.410	458.811.625	143.981.826
Net bilanço dışı pozisyonu	(318.346.858)	(18.916.680)	-	-	-	-	(127.544.045)	(464.807.583)
Net döviz pozisyonu	(596.395.493)	(62.348.020)	205.722	104.947	6.040.097	299.410	331.267.580	(320.825.757)
TL'nin %10 değer kazanması senaryosu	59.639.549	6.234.802	(20.572)	(10.495)	(604.010)	(29.941)	(33.126.758)	32.082.576

	31 Aralık 2019							
	Yabancı Para							
	ABD Doları	AVRO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam
Toplam varlıklar	164.248.069	322.420.386	216.966	1.031.640	18.087.551	8.028.510	217.754.357	731.787.479
Toplam yükümlülükler	209.086.461	188.929.206	37.438	7.603	146.753	7.884.701	12.117.502	418.209.664
Net bilanço pozisyonu	(44.838.392)	133.491.180	179.528	1.024.037	17.940.798	143.809	205.636.855	313.577.815
Net bilanço dışı pozisyonu	(67.471.246)	(5.786.022)	-	-	-	-	(35.762.914)	(109.020.182)
Net döviz pozisyonu	(112.309.638)	127.705.158	179.528	1.024.037	17.940.798	143.809	169.873.941	204.557.633
TL'nin %10 değer kazanması senaryosu	11.230.964	(12.770.516)	(17.953)	(102.404)	(1.794.080)	(14.381)	(16.987.394)	(20.455.763)

(e) Faiz riski

Banka, piyasa faiz oranlarındaki dalgalanmalar nedeniyle zarara uğrama olasılığı olarak ifade edilen faiz oranı riskine maruz kalmaktadır. Faiz oranı riski, varlıkların, yükümlülüklerin ve bilanço dışı kalemlerin vadeleri veya yeniden fiyatlandırılması arasındaki zaman farklarını içeren çeşitli faktörlerden kaynaklanmaktadır. Getiri eğrisinin şeklinde veya eğiminde meydana gelen değişiklikler de faiz oranı riskine yol açmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Banka'nın 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla faiz oranı riskine maruz pozisyonu TL ve yabancı para aktif ve pasifler için, aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir. Tablolarda, Banka'nın sözleşme yeniden fiyatlandırma tarihlerine kalan süreler gereğince sınıflandırılmış kayıtlı değerleri üzerinden varlık ve yükümlülükleri yer almaktadır.

	31 Aralık 2020														
	Yabancı Para							TL							
	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	YP Toplam	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	TL Toplam	Toplam
Nakit değerler	-	-	-	-	-	21.578.916	21.578.916	-	-	-	-	-	60.850	60.850	21.639.766
Bankalardan alacaklar	48.489.079	7.856.945	-	-	-	222.479.105	278.825.129	290.045.954	-	-	-	-	3.376	290.049.330	568.874.459
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	14.194.087	14.744.014	29.766.495	6.476.041	-	-	65.180.637	9.613.353	29.210.808	50.675.729	-	-	-	89.499.890	154.680.527
Verilen kredi ve avanslar	6.913.712	16.136.430	71.384.463	33.475.006	-	31.923	127.941.534	-	-	9.730.210	-	781.620	-	10.511.830	138.453.364
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	2.496.854	2.496.854	-	-	-	-	-	90.543	90.543	2.587.397
Altın rezervleri	-	-	-	-	-	320.967.126	320.967.126	-	-	-	-	-	-	-	320.967.126
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.882.600	1.882.600	1.882.600
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.263	17.263	17.263
Diğer varlıklar	-	-	-	-	-	4.578	4.578	-	-	-	-	-	17.413.689	17.413.689	17.418.267
Toplam varlıklar	69.596.878	38.737.389	101.150.958	39.951.047	-	567.558.502	816.994.774	299.659.307	29.210.808	60.405.939	-	781.620	19.468.321	409.525.995	1.226.520.769
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	188.369.447	188.369.447	188.369.447
Bankalara borçlar	-	-	26.145.280	-	-	545.316.788	571.462.068	56.476.226	-	-	-	-	137.109.400	193.585.626	765.047.694
Diğer mevduatlar	64.656.699	-	-	-	-	35.439.038	100.095.737	41.242.163	-	-	-	-	283.761	41.525.924	141.621.661
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	155.467	155.467	155.467
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	13.007.785	-	-	-	-	-	13.007.785	13.007.785
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	1.455.143	1.455.143	-	-	-	-	-	665.622	665.622	2.120.765
Vergi Yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.667.126	3.667.126	3.667.126
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13.938.752	13.938.752	13.938.752
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	186.463	186.463	186.463
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	98.405.609	98.405.609	98.405.609
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	64.656.699	-	26.145.280	-	-	582.210.969	673.012.948	110.726.174	-	-	-	-	442.781.647	553.507.821	1.226.520.769
Bilançodaki faize duyarlı açık	4.940.179	38.737.389	75.005.678	39.951.047	-	(14.652.467)	143.981.826	188.933.133	29.210.808	60.405.939	-	781.620	(423.313.326)	(143.981.826)	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

	31 Aralık 2019														
	Yabancı Para							TL							
	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	YP Toplam	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	TL Toplam	Toplam
Nakit değerler	-	-	-	-	-	22.336.579	22.336.579	-	-	-	-	-	122.159	122.159	22.458.738
Bankalardan alacaklar Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yanstılan finansal varlıklar	82.021.551	-	-	-	-	160.375.796	242.397.347	14.698.176	-	-	-	-	23.139	14.721.315	257.118.662
Verilen kredi ve avanslar Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	18.948.461	56.390.363	112.861.385	12.724.293	-	-	200.924.502	5.104.342	12.033.283	2.269.840	-	-	-	19.407.465	220.331.967
Altın rezervleri	9.441.864	28.813.536	64.330.980	-	-	25.833	102.612.213	-	-	-	-	-	-	-	102.612.213
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	1.760.394	1.760.394	-	-	-	-	-	-	-	1.760.394
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	161.728.401	161.728.401	-	-	-	-	-	-	-	161.728.401
Diğer varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.691.205	1.691.205	1.691.205
Toplam varlıklar	110.411.876	85.203.899	177.192.365	12.724.293	-	346.255.046	731.787.479	19.802.518	12.033.283	2.269.840	-	-	2.337.922	36.443.563	768.231.042
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	153.362.376	153.362.376	153.362.376
Bankalara borçlar	171.698.926	-	-	-	-	202.707.563	374.406.489	17.409.578	-	-	-	-	32.684.614	50.094.192	424.500.681
Diğer mevduatlar Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yükümlülükler	36.351.908	-	-	-	-	6.602.198	42.954.106	32.775.746	-	-	-	-	260.640	33.036.386	75.990.492
Uluslararası kuruluşlara borçlar	130.594	70.493	22.095	-	-	-	223.182	-	-	-	-	-	-	-	223.182
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	149.552	149.552	149.552
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	625.887	625.887	4.768.788	-	-	-	-	-	4.768.788	4.768.788
Vergi Yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.898.615	4.898.615	4.898.615
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.180.208	11.180.208	11.180.208
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209.545	209.545	209.545
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	91.588.521	91.588.521	91.588.521
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	208.181.428	70.493	22.095	-	-	209.935.648	418.209.664	54.954.112	-	-	-	-	295.067.266	350.021.378	768.231.042
Bilançodaki faize duyarlı açık	(97.769.552)	85.133.406	177.170.270	12.724.293	-	136.319.398	313.577.815	(35.151.594)	12.033.283	2.269.840	-	-	(292.729.344)	(313.577.815)	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Banka'nın ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla tablolarda yer alan faize duyarlı bilanço pozisyonlarının dikkatli yorumlanması gerekmektedir. Zorunlu karşılıklar, Türkiye'de yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre bankaların yurt içi toplam pasiflerinden, Banka'nın 2013/15 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'inde belirlenen indirimler sonrası hesaplanan tutarlar ile yurt dışı şubeleri adına Türkiye'den kabul ettikleri mevduat/katılım fonu ve bankalarca temin edilip yurt dışı şubeleri nezdinde izlenen kredi tutarları üzerinden ve yine aynı Tebliğ'de belirlenen oranlar kullanılarak hesaplanmakta ve Banka'ya yatırılmaktadır. Diğer taraftan finansman şirketlerince kullanılan kredilerde gözlemlenen artış dikkate alınarak, bankacılık sektörü dışındaki kredi kanalları takibinin finansal istikrar açısından taşıdığı önem nedeniyle 20 Aralık 2013 tarihinden itibaren finansman şirketleri de zorunlu karşılık uygulaması kapsamına alınmıştır. Diğer merkez bankaları ile benzer şekilde, kısa vadeli faiz oranlarını temel para politikası aracı olarak kullanan Banka, TL varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini Banka'nın para politikası uygulamaları ile çelişmeyecek şekilde yönetmektedir. Toplam faiz riskinin gösterilmesi amacıyla hazırlanan tablolarda, Banka'nın TL faiz riskini yönetip yönetmediğine bakılmaksızın TL varlık ve yükümlülükleri de içeren bütün varlık ve yükümlülükleri bulunmaktadır.

Banka, yabancı para varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini ise, MP kapsamında temel rezerv para birimleri için vade hedefleri belirleyerek kontrol etmektedir. Vade hedeflerinin belirlenmesinde, faiz oranı riskinin seviyesi için önemli bir gösterge olan "süre" (duration) değerleri kullanılmaktadır. Banka'nın faiz oranı riskine karşı genel tolerans seviyesini gösteren MP süre hedefleri, bilançoda yer alan yükümlülüklerin ve bilanço dışı nakit akımları ile TL ve altın karşılığı yapılan döviz swap işlemlerinin vade yapısı temel alınarak belirlenmekte, belirlenen süre hedeflerinden sapmalar ise limitler ile sınırlandırılmaktadır.

Banka'nın döviz varlıklarının faiz oranı riskine duyarlılığını ölçmek için, temel rezerv para birimlerindeki (ABD Doları ve AVRO) varlıkların ortalama "düzeltilmiş süre" (modified duration) rakamları kullanılarak ilgili faiz oranlarındaki değişimlerin varlıkların piyasa değerine etkisini tahmin etmek mümkündür.

Bu çerçevede, 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla mevcut döviz varlıklarının ortalama düzeltilmiş süre rakamlarına göre, ilgili faiz oranlarında %1'lik bir artış olması durumunda varlıkların piyasa değerinde ortaya çıkabilecek düşüşler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. %1'lik artış senaryosu, ilgili para birimlerine ait getiri eğrilerinin bütün vadelerde anlık olarak %1 yukarı kayması varsayımına dayanmaktadır.

Döviz varlıklarının piyasa değerinin faiz oranlarına duyarlılığı;

	31 Aralık 2020			31 Aralık 2019		
	ABD Doları (TL Karşılığı)	Avro (TL Karşılığı)	Toplam	ABD Doları (TL Karşılığı)	Avro (TL Karşılığı)	Toplam
Varlıkların Piyasa Değeri	22.957.244	17.728.271	40.685.515	38.852.246	126.669.526	165.521.772
Faiz oranlarında %1'lik artış olmasının varlıkların piyasa değerine etkisi	(285.097)	(493.590)	(778.687)	(512.970)	(1.654.853)	(2.167.823)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Aşağıdaki tablolar, 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde parasal finansal araçlar için para birimlerine göre ortalama etkin faiz oranlarını özetlemektedir:

	31 Aralık 2020 (*)		
	ABD Doları (%)	AVRO (%)	TL (%)
Varlıklar			
Bankalardan alacaklar	0,22	(0,48)	17,00
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	0,19	(0,67)	11,90
Verilen kredi ve avanslar	0,52	-	8,12
Yükümlülükler			
Bankalara borçlar	-	-	15,50
Diğer mevduatlar	-	-	8,22
	31 Aralık 2019 (*)		
	ABD Doları (%)	AVRO (%)	TL (%)
Varlıklar			
Bankalardan alacaklar	1,98	(0,51)	24,06
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	1,69	(0,54)	14,46
Verilen kredi ve avanslar	2,3	-	-
Yükümlülükler			
Bankalara borçlar	1,30	-	20,59
Diğer mevduatlar	-	-	12

(*) 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla TCMB fonlamasının ağırlıklı ortalama maliyetidir.

(f) Likidite riski

Likidite riski, vadesi gelen yükümlülükleri karşılayacak nakdi bulmakta zorluk çekmek ya da varlıkları olması gereken değer altında nakde dönüştürmek zorunda kalmak olarak tanımlanmaktadır. Türk bankacılık sistemi için nihai likidite kaynağı olan Banka açısından, TL likidite riskinden bahsetmek çok anlamlı olmamaktadır. Banka, yabancı para varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklanan likidite riskini yönetmek için ise, nakit akımlarını para birimleri bazında uyumlandırmaya çalışmakta, beklenmeyen ödemelerin sorunsuz karşılanmasını temin edebilmek için de yalnızca yüksek likiditeye sahip varlıklara yatırım yapmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

Aşağıdaki tablolar, Banka'nın TL ve yabancı para varlık ve yükümlülüklerini bilanço tarihinde, sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süreyi baz alarak ilgili vade gruplamasına göre analiz etmektedir.

	31 Aralık 2020								31 Aralık 2020								
	Yabancı Para							YP Toplam	TL							TL Toplam	Toplam
	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılmayan		Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılmayan		
Nakit değerler	21.578.916	-	-	-	-	-	-	21.578.916	60.850	-	-	-	-	-	-	60.850	21.639.766
Bankalardan alacaklar	222.479.105	48.489.079	7.856.945	-	-	-	-	278.825.129	3.376	290.045.954	-	-	-	-	-	290.049.330	568.874.459
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	-	3.288.583	2.271.206	12.282.469	46.968.732	369.647	-	65.180.637	-	-	1.486.431	14.959.929	56.842.519	16.211.011	-	89.499.890	154.680.527
Verilen kredi ve avanslar	31.923	6.913.712	16.136.430	71.384.463	33.475.006	-	-	127.941.534	-	-	-	9.730.210	-	781.620	-	10.511.830	138.453.364
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	2.496.854	2.496.854	-	-	-	-	-	-	90.543	90.543	2.587.397
Altın rezervleri	234.113.286	86.853.840	-	-	-	-	-	320.967.126	-	-	-	-	-	-	-	-	320.967.126
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.882.600	1.882.600	1.882.600
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.263	17.263	17.263
Diğer varlıklar	4.578	-	-	-	-	-	-	4.578	17.286.299	-	-	-	-	-	127.390	17.413.689	17.418.267
Toplam varlıklar	478.207.808	145.545.214	26.264.581	83.666.932	80.443.738	369.647	2.496.854	816.994.774	17.350.525	290.045.954	1.486.431	24.690.139	56.842.519	16.992.631	2.117.796	409.525.995	1.226.520.769
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	188.369.447	-	-	-	-	-	-	188.369.447	188.369.447
Bankalara borçlar	-	545.316.788	-	26.145.280	-	-	-	571.462.068	137.109.400	56.476.226	-	-	-	-	-	193.585.626	765.047.694
Diğer mevduatlar	35.439.038	64.656.699	-	-	-	-	-	100.095.737	283.761	41.242.163	-	-	-	-	-	41.525.924	141.621.661
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ülusalarası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	155.467	-	-	-	-	-	-	155.467	155.467
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13.007.785	-	-	-	-	-	13.007.785	13.007.785
Diğer yükümlülükler	1.308.775	-	-	-	-	-	146.368	1.455.143	206.224	-	-	-	-	-	459.398	665.622	2.120.765
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.667.126	3.667.126	3.667.126
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	13.938.752	-	-	-	-	-	-	13.938.752	13.938.752
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	186.463	186.463	186.463
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	98.405.609	98.405.609	98.405.609
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	36.747.813	609.973.487	-	26.145.280	-	-	146.368	673.012.948	340.063.051	110.726.174	-	-	-	102.718.596	553.507.821	1.226.520.769	
Bilançodaki net pozisyon	441.459.995	(464.428.273)	26.264.581	57.521.652	80.443.738	369.647	2.350.486	143.981.826	(322.712.526)	179.319.780	1.486.431	24.690.139	56.842.519	16.992.631	(100.600.800)	(143.981.826)	-
Bilanço dışı net pozisyon	-	(162.579.427)	(157.528.717)	(144.697.127)	(2.312)	-	-	(464.807.583)	-	172.855.329	168.447.680	157.445.997	2.543	-	498.751.549	33.943.966	

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

	31 Aralık 2019																	
	Yabancı Para								TL									
	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	YP Toplam	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	TL Toplam	Toplam	
Nakit değerler	22.336.579	-	-	-	-	-	-	22.336.579	122.159	-	-	-	-	-	-	-	122.159	22.458.738
Bankalardan alacaklar	160.375.796	74.164.606	7.856.945	-	-	-	-	242.397.347	23.139	14.698.176	-	-	-	-	-	-	14.721.315	257.118.662
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	-	7.165.861	19.920.128	71.412.365	102.046.872	379.276	-	200.924.502	-	1.415.016	2.082.350	1.911.544	9.649.572	4.348.983	-	-	19.407.465	220.331.967
Verilen kredi ve avanslar	25.833	9.441.864	28.813.536	64.330.980	-	-	-	102.612.213	-	-	-	-	-	-	-	-	-	102.612.213
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar	1.760.394	-	-	-	-	-	-	1.760.394	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.760.394
Altın rezervleri	120.809.072	40.919.329	-	-	-	-	-	161.728.401	-	-	-	-	-	-	-	-	-	161.728.401
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.691.205	1.691.205	1.691.205	
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38.387	38.387	
Diğer varlıklar	28.043	-	-	-	-	-	-	28.043	398.726	-	-	-	-	-	64.306	463.032	491.075	
Toplam varlıklar	305.335.717	131.691.660	56.590.609	135.743.345	102.046.872	379.276	-	731.787.479	544.024	16.113.192	2.082.350	1.911.544	9.649.572	4.348.983	1.793.898	36.443.563	768.231.042	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	153.362.376	-	-	-	-	-	-	-	153.362.376	
Bankalara borçlar	202.707.563	171.698.926	-	-	-	-	-	374.406.489	32.684.614	17.409.578	-	-	-	-	-	50.094.192	424.500.681	
Diğer mevduatlar	6.602.198	36.351.908	-	-	-	-	-	42.954.106	260.640	32.775.746	-	-	-	-	-	33.036.386	75.990.492	
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan yükümlülükler	-	130.594	70.493	22.095	-	-	-	223.182	-	-	-	-	-	-	-	-	223.182	
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	149.552	-	-	-	-	-	-	-	149.552	
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.768.788	-	-	-	-	-	-	4.768.788	
Diğer yükümlülükler	497.200	-	-	-	-	-	128.687	625.887	57.215	-	-	-	-	-	675.980	733.195	1.359.082	
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.898.615	4.898.615	4.898.615	
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	11.180.208	-	-	-	-	-	-	11.180.208	11.180.208	
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209.545	209.545		
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	91.588.521	91.588.521		
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	209.806.961	208.181.428	70.493	22.095	-	-	128.687	418.209.664	197.694.605	54.954.112	-	-	-	-	97.372.661	350.021.378	768.231.042	
Bilançodaki net pozisyon	95.528.756	(76.489.768)	56.520.116	135.721.250	102.046.872	379.276	(128.687)	313.577.815	(197.150.581)	(38.840.920)	2.082.350	1.911.544	9.649.572	4.348.983	(95.578.763)	(313.577.815)	-	
Bilanço dışı net pozisyon	-	(55.436.639)	(29.595.946)	(23.987.598)	-	-	-	(109.020.182)	-	55.393.299	29.494.432	24.229.991	-	-	-	109.117.722	97.540	

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

Banka'nın türev enstrümanları dışındaki finansal yükümlülüklerine ait, sözleşmeye dayalı brüt nakit akımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Bu anapara ve faiz ödemelerini içeren nakit akımların indirgenmemiş olması sebebiyle toplam tutarlar bilançoda belirtilen toplam tutarlar ile farklılık gösterecektir.

	31 Aralık 2020							Toplam
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay-1 yıl	1- 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	
Tedavüldeki banknotlar	188.369.447	-	-	-	-	-	-	188.369.447
Bankalara borçlar	137.109.400	601.793.014	-	26.145.280	-	-	-	765.047.694
Diğer mevduatlar	35.722.799	105.898.862	-	-	-	-	-	141.621.661
Uluslararası kuruluşlara borçlar	155.467	-	-	-	-	-	-	155.467
Diğer alınan banka kredileri	-	13.007.785	-	-	-	-	-	13.007.785
Toplam finansal yükümlülükler	361.357.113	720.699.661	-	26.145.280	-	-	-	1.108.202.054
Net bilanço dışı pozisyon	-	10.275.902	10.918.963	12.748.870	231	-	-	33.943.966

	31 Aralık 2019							Toplam
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay-1 yıl	1- 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	
Tedavüldeki banknotlar	153.362.376	-	-	-	-	-	-	153.362.376
Bankalara borçlar	235.392.177	189.108.504	-	-	-	-	-	424.500.681
Diğer mevduatlar	6.862.838	69.127.654	-	-	-	-	-	75.990.492
Uluslararası kuruluşlara borçlar	149.552	-	-	-	-	-	-	149.552
Diğer alınan banka kredileri	-	4.768.788	-	-	-	-	-	4.768.788
Toplam finansal yükümlülükler	395.766.943	263.004.946	-	-	-	-	-	658.771.889
Net bilanço dışı pozisyon	-	(43.340)	(101.513)	242.393	-	-	-	97.540

(g) Operasyonel risk

Operasyonel risk insan veya sistem hataları, başarısız iş süreçleri veya dışsal olaylardan kaynaklanan kayıplara ilişkin risktir.

Banka, personelin veya iş süreçlerinin başarısızlığı nedeniyle ortaya çıkabilecek hataları veya olayları engellemek ve tespit etmek amacıyla etkin iç kontrol sistemleri kurmakta ve bu şekilde, operasyonel riskin neden olduğu kayıpları en aza indirmeyi amaçlamaktadır.

Banka, operasyonel risklerin yönetimini birimlerin kendi sorumluluğuna bırakmıştır. Diğer taraftan, operasyonel ve mevzuata uyum risklerinin kurumsal ölçekte ve bütüncül bir bakış açısıyla yönetilmesi amacıyla Kurumsal Risk Yönetimi Müdürlüğü ("KRYM") birimler ile eş güdüm içerisinde faaliyet göstermektedir. KRYM, birimlerin risk ölçümlerini ve analizlerini alarak derlemektedir; birimlerin faaliyetlerini bu çerçevede takip ederek raporlamaktadır. Banka Meclisi kararları çerçevesinde, operasyonel riskler sonucu herhangi bir finansal kaybın ortaya çıkması durumunda bu durum finansal kaybın büyüklüğüne göre çeşitli yönetim kademelerine raporlanmaktadır. Söz konusu zararlara ilişkin limitler gerek görüldükçe Banka Meclisi tarafından güncellenmektedir. Yapılan incelemeler sonucunda yetkilendirilmiş yönetim kademesinin uygun görüşü üzerine finansal kayıp kanunen kabul edilmeyen giderler kalemine alınmaktadır. Kaydedilen giderler üçer aylık devrelerde Banka Meclisi'nin bilgisine sunulmaktadır. Operasyonel riskler dahil olmak üzere risklerin etki ve olasılıklarına göre değerlendirilmesi ve riskleri karşılamak amacıyla kurulan kontrollerin yeterliliği, etkinliği ve verimliliği doğrudan Başkan'a raporlama yapan Denetim Genel Müdürlüğü ("DGM") tarafından yürütülen denetimler ile tespit edilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(g) Operasyonel risk (devamı)

DGM'nin yaptığı risk değerlendirmesi iki aşamadan oluşmaktadır. Bunlardan ilki Yıllık Denetim Planı'nın oluşturulması amacıyla yapılmaktadır. DGM her yıl sonunda Banka genelinde temel iş süreçlerini gözden geçirmekte ve yaptığı risk değerlemesi ile denetlenecek iş süreçlerini risk bazlı olarak sıralamaktadır. Her iş süreci finansal risk, operasyonel risk, imaj/itibar riski ve yasal risk başlıkları altında değerlendirilmekte ve riski en yüksek iş süreçleri bir sonraki yılın Yıllık Denetim Planı'na alınmaktadır.

İkinci aşamada, yapılan denetimlerde risk seviyesi yüksek olan süreçler riskler ve kontroller açısından daha detaylı incelenmektedir. İnsan hatası, sistem hatası, yetersiz/etkin olmayan prosedürler ve alt süreçler nedeniyle yürütülen işlemlerde karşılaşılabilecek riskler belirlenmektedir. Denetlenen iş süreci, iş sürekliliğinin sağlanması amacıyla yapılan planlar, fiziksel güvenlik, sistemsel güvenlik, yasal düzenlemelere ve yazılı kurallara uygunluk, insan kaynağının yeterliliği ve bilgi güvenliği açısından değerlendirilmektedir. Ayrıca iş süreçlerinde karşılaşılabilecek finansal riskler ile imaj/itibar riskleri de belirlenmektedir. Bu risklerin makul seviyeye indirilmesi için tasarlanan kontroller yeterlilik ve etkinlikleri açısından değerlendirilmekte, etkinliği artıracak ek kontroller önerilmektedir.

Yapılan denetimler sonrasında belirlenen önemli riskler ve önerilen kontroller üç ayda bir Yönetim Komitesi'ne sunulmakta, risklerin makul seviyeye indirilmesi için yapılan çalışmalar takip edilmektedir.

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer bir finansal aracın, zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında, gönüllü taraflar arasında gerçekleşecek bir cari işlemde, el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa teşkilatlanmış bir piyasada işlem gören fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Banka, finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerlerini hâlihazırda mevcut piyasa bilgilerini ve uygun değerlendirme yöntemlerini kullanarak belirlemiştir. Ancak piyasa bilgilerini değerlendirip gerçeğe uygun değerleri tahmin edebilmek, yorum ve muhakeme gerektirmektedir. Buna bağlı olarak burada sunulan tahminler Banka'nın cari bir piyasa işleminde elde edebileceği değerlerden farklı olabilir.

Aşağıdaki tablo, Banka'nın bilançosunda gerçeğe uygun değerleri ile sunulmayan finansal varlıkların defter değerlerini ve gerçeğe uygun değerlerini özetlemektedir.

	Defter değeri		Gerçeğe uygun değer	
	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Finansal varlıklar				
Bankalardan alacaklar	568.874.459	257.118.662	569.739.514	257.183.928
Verilen kredi ve avanslar	138.453.364	102.612.213	128.874.107	103.351.642
Finansal yükümlülükler				
Tedavüldeki banknotlar	188.369.447	153.362.376	188.369.447	153.362.376
Bankalara borçlar	765.047.694	424.500.681	765.047.694	424.500.681
Diğer mevduatlar	141.621.661	75.990.492	141.621.661	75.990.492
Diğer alınan banka kredileri	13.007.785	4.768.788	13.007.785	4.768.788

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (devamı)

Finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmini için kullanılan uygulanabilir yöntem ve varsayımlar aşağıdaki gibidir:

(i) *Finansal varlıklar*

İskonto edilmiş maliyet bedeliyle gösterilen nakit değerler ve bankalardaki alacakların kayıtlı değerlerinin kısa vadeli olmaları sebebiyle gerçeğe uygun değerlerini yansıttığı kabul edilmektedir.

Verilen kredi ve avansların gerçeğe uygun değerleri, bilanço tarihi itibarıyla benzer finansal varlıklara uygulanan faiz oranları üzerinden gelecekteki nakit akışlarının indirgenmesi suretiyle hesaplanmıştır.

(ii) *Finansal yükümlülükler*

Tedavüldeki banknotların gerçeğe uygun değeri, nominal değerlerini ifade etmektedir.

Bankalara borçlar, diğer alınan banka kredileri ve diğer mevduatlar gibi iskonto edilmiş maliyet değerinden muhasebeleştirilen finansal yükümlülüklerin kısa vadeli olmaları nedeniyle, taşınan değerlerinin gerçeğe uygun değerlerini yansıttığı kabul edilir.

Aşağıdaki tablo, 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Banka'nın bilançosunda yer alan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerlerinin, değerlendirme tekniklerinin seviyesine göre sunumunu özetlemektedir:

31 Aralık 2020	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
- Borçlanma senetleri	154.680.527	-	-	154.680.527
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar				
- Hisse senetleri	-	-	2.587.397	2.587.397
Toplam varlıklar	154.680.527	-	2.587.397	157.267.924
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	-	-	-	-
Toplam yükümlülükler	-	-	-	-

(*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.

(**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.

(***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (devamı)

31 Aralık 2019	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
- Borçlanma senetleri	220.331.967	-	-	220.331.967
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar				
- Hisse senetleri	-	-	1.760.394	1.760.394
Toplam varlıklar	220.331.967	-	1.760.394	222.092.361
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	-	223.182	-	223.182
Toplam yükümlülükler	-	223.182	-	223.182

- (*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- (**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- (***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

Seviye 3 hareket tablosu

	2020	2019
Açılış bakiyesi, 1 Ocak	1.760.394	1.468.825
Gerçeğe uygun değer değişiklikleri	736.460	291.569
Yıl içinde iktisap edilenler	90.543	-
Kapanış bakiyesi, 31 Aralık	2.587.397	1.760.394

i) Sermaye yönetimi

Banka'nın 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla öz sermaye kalemleri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Ödenmiş sermaye	47.464	47.464
Birikmiş kâr	38.780.743	61.358.669
Yedekler	59.577.402	30.182.388
Öz sermaye toplamı	98.405.609	91.588.521

Banka'nın yıl içerisindeki öz sermaye hareketleri öz sermaye değişim tablolarında açıklanmıştır.

Banka'nın yıllık net yasal kârının dağıtımına ilişkin hususlar TCMB Kanunu ile belirlenmekte; ancak Banka'nın tutması gereken asgari sermaye miktarına ilişkin herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Öz sermayenin en önemli kaynağını ihtiyat akçeleri ve dağıtılmamış kârlar oluşturmaktadır.

Banka kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olması nedeniyle, kârını azami seviyeye çıkarmayı amaçlamamaktadır. Ancak normal operasyonlarından piyasa getirileri ile orantılı bir kâr elde etmeyi hedeflemektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

Banka'nın sermaye yönetimindeki en önemli amacı TCMB Kanunu gereği görevlerini yerine getirmesi sırasında ortaya çıkan beklenmeyen zararları karşılayabilecek düzeyde yeterli öz sermaye bulundurmaktır. Söz konusu beklenmeyen zararların Banka'nın destekleyici faaliyetlerinden, Banka'nın nihai likidite kaynağı olmasından veya TL'nin diğer yabancı paralar karşısında değer kazanması ile yabancı para rezervlerdeki zararlardan kaynaklanması muhtemeldir.

Banka, yeterli sermaye miktarını ve gerekli likiditeyi sağlamak amacıyla karşı tarafların kredi risklerini de dikkate alarak ve düşük risk içeren yatırım araçları kullanarak makul bir getiri kazanmayı hedeflemektedir. Bunlara ilave olarak Banka, stratejik varlık tahsisinde Banka'nın risk toleransını dikkate almakta ve sermayenin ve ulusal rezervlerin korunmasına önem vermektedir.

NOT 5 - ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR

Finansal tabloların UMS/UFRS'ye uygun olarak hazırlanması, yönetimin, politikaların uygulanması ve raporlanan varlık, yükümlülük, gelir ve gider tutarlarını etkileyen kararlar, tahminler ve varsayımlar yapmasını gerektirmektedir. Gerçekleşen sonuçlar bu tahminlerden farklılık gösterebilir. Tahminler ve tahminlerin temelini teşkil eden varsayımlar sürekli olarak gözden geçirilmektedir. Muhasebe tahminlerindeki güncellemeler, güncellenmenin yapıldığı dönemde ve bu güncellemelerden etkilenen müteakip dönemlerde kayıtlara alınır.

Finansal tablolarda kayıtlara alınan tutarlar üzerinde en çok etkisi olan muhasebe politikalarına uygulanan önemli kararlara ve tahminlere ilişkin bilgiler aşağıda belirtilen dipnotlarda açıklanmıştır:

Not 3 (f) , Not 3 (e) ve 8 – Verilen kredi ve avansların sınıflanması ve değer düşüklüğü

NOT 6 - BANKALARDAN ALACAKLAR

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Geri satım vaadi ile alım işlemlerinden alacaklar	99.343.998	11.527.206
Vadeli mevduatlar	56.346.024	82.021.551
Bankalararası para piyasası işlemlerinden alacaklar	190.701.956	3.170.970
Vadesiz mevduatlar	222.482.481	160.398.935
Toplam	568.874.459	257.118.662

Geri satım vaadi ile alım işlemleri Banka'nın açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla verilen bankalardan alacakların kredi kalitesinin analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2020	1.aşama	2.aşama	3.aşama
1.aşama - düşük kredi riski	568.874.459	-	-
2.aşama - yakın izleme	-	-	-
3.aşama – tahsili geçikmiş	-	-	-
Toplam	568.874.459	-	-

31 Aralık 2019	1.aşama	2.aşama	3.aşama
1.aşama - düşük kredi riski	257.118.662	-	-
2.aşama - yakın izleme	-	-	-
3.aşama – tahsili geçikmiş	-	-	-
Toplam	257.118.662	-	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 7 – GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla, gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2020</u>		<u>31 Aralık 2019</u>	
	Maliyet	Defter değeri	Maliyet	Defter değeri
Hazine tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri ve hazine bonoları ve kira sertifikaları	86.434.362	89.499.890	17.087.584	19.407.464
Yabancı devlet tahvilleri	58.080.996	55.824.545	190.758.767	189.381.466
Uluslararası kuruluşlar tahvilleri(*)	6.709.778	9.356.092	10.642.992	11.543.037
Toplam	151.225.136	154.680.527	218.489.343	220.331.967

(*)Uluslararası kuruluşlar tahvilleri, Avrupa Yatırım Bankası (European Investment Bank), Uluslararası İslami Likidite Kuruluşu (IILM), İslam Kalkınma Bankası (IDB) ve Dünya Bankası (International Bank of Reconstruction and Development - IBRD) tarafından ihraç edilen kuponlu ve iskontolu menkul kıymetlerdir.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler bulunmamaktadır (2019: 223.182 TL).

NOT 8 - VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR

	<u>31 Aralık 2020</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
Şirketlere verilen kredi ve avanslar:		
Yabancı ülke kredileri	31.923	25.833
Yurt içi krediler	138.421.441	102.586.380
Toplam canlı krediler	138.453.364	102.612.213
Tahsili gecikmiş krediler	11.578.842	9.321.895
Toplam verilen kredi ve avanslar, brüt	150.032.206	111.934.108
Krediler değer düşüklüğü karşılığı	(11.578.842)	(9.321.895)
Net verilen kredi ve avanslar	138.453.364	102.612.213

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla verilen kredi ve avansların kredi kalitesinin analizi aşağıdaki gibidir:

	<u>1.aşama</u>	<u>2.aşama</u>	<u>3.aşama</u>
1.aşama - düşük kredi riski	138.421.441	-	-
2.aşama - yakın izleme	-	66.516	-
3.aşama – tahsili gecikmiş	-	-	11.544.249
Toplam	138.421.441	66.516	11.544.249
Beklenen zarar karşılığı	-	(34.593)	(11.544.249)
Net verilen kredi ve avanslar	138.421.441	31.923	-

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla verilen kredi ve avansların kredi kalitesinin analizi aşağıdaki gibidir:

	<u>1.aşama</u>	<u>2.aşama</u>	<u>3.aşama</u>
1.aşama - düşük kredi riski	102.586.380	-	-
2.aşama - yakın izleme	-	53.826	-
3.aşama – tahsili gecikmiş	-	-	9.293.902
Toplam	102.586.380	53.826	9.293.902
Beklenen zarar karşılığı	-	(27.993)	(9.293.902)
Net verilen kredi ve avanslar	102.586.380	25.833	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 8 - VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR (devamı)

Krediler değer düşüklüğü karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
1 Ocak bakiyesi	9.321.895	8.213.603
Yıl içinde ayrılan/(iptal olan) karşılık (*)	2.256.947	1.108.292
31 Aralık bakiyesi	11.578.842	9.321.895

(*) Krediler değer düşüklüğü karşılığı, yabancı para değerlemesinden kaynaklanmaktadır.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Banka'nın yeniden yapılandırılan 31.923 TL (31 Aralık 2019: 25.833 TL) tutarında verilen kredi ve avansları bulunmaktadır. Yeniden yapılandırma anlaşmasına göre Banka, yukarıda bahsedilen yeniden yapılandırılmış kredinin 34.592 TL (4.712.512 ABD Doları) tutarındaki (31 Aralık 2019: 27.993 TL (4.712.512 ABD Doları)) faiz alacağından karşı tarafın yeniden yapılandırma anlaşmasındaki yükümlülüğünü yerine getirememesi durumunda tutarın tekrar tahakkuk ettirilmesi şartıyla vazgeçmiştir. 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Banka söz konusu şarta bağlı alacağı için karşılık ayırmıştır.

NOT 9 - GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI DİĞER KAPSAMLI GELİRE YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar aşağıda belirtilmiştir:

Hisse senetleri	Hizmet alanı	Hisse payı (%)		Tutar	
		31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. (BKM) Bankamız Hissesi	Yurtiçi Takas ve Mutabakat Hizmeti	51,01	-	90.543	-
BIS	Bankacılık Düzenleme Hizmetleri	1,41	1,43	2.423.038	1.700.705
Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kuruluşu	Likidite Yönetimi	13,33	13,33	73.405	59.402
SWIFT	Elektronik Fon Transfer Hizmetleri	0,007	0,007	411	287
Toplam				2.587.397	1.760.394

BIS'in hisselerinin her biri 5.000 SDR nominal değere sahip olup 1.250 SDR'si ödenmiştir. Hisse başına 3.750 SDR'lik tutarın BIS'in yönetim kurulu kararıyla 3 aylık ihbar süresi içerisinde geri çağırılma opsiyonu bulunmaktadır. 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla söz konusu yükümlülük, taahhütler ve şarta bağlı yükümlülükler altında bulunmaktadır (Not 28).

Banka'nın BIS'teki hisseleri gerçeğe uygun değeri ile değerlendirilmiştir. BIS'in 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla hesaplanan gerçeğe uygun değeri, Banka'nın BIS'in 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihli net varlıkları üzerindeki hakkının %70'i olarak hesaplanmış ve yıl sonundaki TL/SDR kuru ile TL'ye çevrilmiştir. Söz konusu değerlendirme yöntemi, önceden BIS hisselerinin alım ve satım işlemlerindeki fiyatın belirlenmesinde kullanılan yöntemdir.

Banka, 3 Mart 2020 tarih ve 10857/20456 sayılı Banka Meclisi kararına istinaden, 30 Nisan 2020 tarihinde BKM'nin %51,01 oranındaki payını 90.543 TL ödeyerek iktisap etmiştir.

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıkların hareket tablosu aşağıda verilmiştir:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Açılış bakiyesi, 1 Ocak	1.760.394	1.468.825
Gerçeğe uygun değer değişiklikleri	736.460	291.569
Yıl içinde iktisap edilenler	90.543	-
Kapanış bakiyesi, 31 Aralık	2.587.397	1.760.394

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 10 - ALTIN REZERVİ

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Külçe altın - Uluslararası standartta	319.703.047	160.904.576
Külçe ve sikke altın - Uluslararası standartta olmayan	1.264.079	823.825
Toplam	320.967.126	161.728.401

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla uluslararası standartta olan külçe altın tutarının içerisinde 76.845.333 TL tutarında yurt içi bankalar adına Banka nezdinde zorunlu karşılık olarak tutulan altın bulunmaktadır (31 Aralık 2019: 40.919.329 TL tutarında yurt içi bankalar adına tutulan altın bulunmaktadır).

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla uluslararası standartta olan külçe altın tutarının içerisinde 26.760.430 TL tutarında Hazine adına Banka nezdinde tutulan altın bulunmaktadır (31 Aralık 2019: Bulunmamaktadır).

31 Aralık 2020	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
~ Altın	320.967.126	-	-	320.967.126
Toplam	320.967.126	-	-	320.967.126

31 Aralık 2019	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
~ Altın	161.728.401	-	-	161.728.401
Toplam	161.728.401	-	-	161.728.401

- (*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- (**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- (***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Arsa ve binalar	Makina ve Ekipmanlar	Devam etmekte olan yatırımlar	Toplam
31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	377.085	137.062	1.120.548	1.634.695
Alımlar	18.793	90.329	11.207	120.329
Transferler	23.384	-	(23.384)	-
Elden çıkarılanlar (net)(*)	(8.921)	(272)	-	(9.193)
Dönem içi amortisman (Not 27)	(7.735)	(46.891)	-	(54.626)
Kapanış net defter değeri	402.606	180.228	1.108.371	1.691.205
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla				
Maliyet	576.093	402.677	1.108.371	2.087.141
Birikmiş amortismanlar	(173.487)	(222.449)	-	(395.936)
Net defter değeri	402.606	180.228	1.108.371	1.691.205
31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	402.606	180.228	1.108.371	1.691.205
Alımlar	368.478	59.718	(151.033)	277.163
Transferler	-	-	-	-
Elden çıkarılanlar (net)	(26.505)	(809)	-	(27.314)
Dönem içi amortisman (Not 27)	(11.961)	(46.493)	-	(58.454)
Kapanış net defter değeri	732.618	192.644	957.338	1.882.600
31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla				
Maliyet	916.632	456.095	957.338	2.330.065
Birikmiş amortismanlar	(184.014)	(263.451)	-	(447.465)
Net defter değeri	732.618	192.644	957.338	1.882.600

NOT 12 - MADDİ OLMAYAN VARLIKLAR

	Maliyet	Birikmiş itfa payları	Net defter değeri
1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	68.688	(40.856)	27.832
Alımlar/(dönem itfa gideri) (Not 27)	21.189	(10.634)	10.555
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiyesi	89.877	(51.490)	38.387
1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	89.877	(51.490)	38.387
Alımlar/(dönem itfa gideri) (Not 27)	14.595	(35.719)	(21.124)
31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla bakiyesi	104.472	(87.209)	17.263

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 13 - DİĞER VARLIKLAR

	<u>31 Aralık 2020</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
Banknot matbaası hammadde ve yarı mamuller	116.293	83.030
Hazineden tahsil edilecek masraf ve komisyonlar (*)	62.262	47.236
Elektronik Fon Transferi ("EFT") komisyon gelir tahakkuku	38.676	27.522
İleri valörlü döviz satışından alacaklar	-	12.909
Peşin ödenen giderler	113	3.782
Diğer (**)	17.200.923	316.596
Toplam	17.418.267	491.075

(*) 4 Ekim 2011 tarihli ve 9525/19124 sayılı Banka Meclisi kararı ile Tarifeler Yönetmeliği değiştirilerek Hazine, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile yapılacak işlemlerden 12 Ekim 2011 tarihinden itibaren komisyon, ücret ve masraf tahsil edilmeye başlanmıştır. Banka ulusal para biriminde banknotlar basmaktadır. Basımı tamamlanmayan banknotlar ile ilgili giderler yarı mamül olarak ve banknot üretiminde kullanılan banknot kağıtları ise hammadde olarak kaydedilmektedir.

(**) Ağırlıklı olarak swap işlem gerçeğe uygun değer farkları ve kur değişim teminatlarından oluşmaktadır.

NOT 14 - TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
1 Ocak bakiyesi	153.362.376	132.261.722
Tedavüle giren banknotlar	70.309.456	62.303.351
Tedavülden çekilen ve imha edilen banknotlar	(35.129.389)	(41.202.697)
Zaman aşımına uğrayan banknotlar	(172.996)	-
31 Aralık bakiyesi	188.369.447	153.362.376

NOT 15 - BANKALARA BORÇLAR

	<u>31 Aralık 2020</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
Zorunlu karşılıklar	319.134.612	194.024.378
<i>Yabancı para</i>	242.289.280	153.105.049
<i>Altın</i>	76.845.332	40.919.329
Bankaların cari hesapları	445.913.082	230.476.303
Toplam	765.047.694	424.500.681

Zorunlu karşılıklar, Türkiye’de yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre bankaların yurt içi toplam pasiflerinden, Banka’nın 2005/1 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ’inde belirlenen indirimler sonrası hesaplanan tutarlar ile yurt dışı şubeleri adına Türkiye’den kabul ettikleri mevduat/katılım fonu ve bankalarca temin edilip yurt dışı şubeleri nezdinde izlenen kredi tutarları üzerinden hesaplanmakta ve yine aynı Tebliğ’de belirlenen oranlar kullanılmakta ve Banka’ya yatırılmaktadır. Banka, 3 Kasım 2014 tarihinden itibaren Türk Lirası zorunlu karşılıklara, 5 Mayıs 2015 tarihinden itibaren ise yabancı para zorunlu karşılıklara faiz ödemeye başlamıştır ancak 19 Eylül 2019 tarihinde yabancı para zorunlu karşılıklara verilen faiz ödemesi kaldırılmıştır. Bununla birlikte, 24 Ocak 2020 - 27 Kasım 2020 tarihleri arasında yabancı para zorunlu karşılıklar üzerinden komisyon alınmıştır.

<u>31 Aralık 2020</u>	<u>Seviye 1 (*)</u>	<u>Seviye 2 (**)</u>	<u>Seviye 3 (***)</u>	<u>Toplam</u>
-Altın	76.845.332	-	-	76.845.332
Toplam	76.845.332	-	-	76.845.332
<u>31 Aralık 2019</u>	<u>Seviye 1 (*)</u>	<u>Seviye 2 (**)</u>	<u>Seviye 3 (***)</u>	<u>Toplam</u>
-Altın	40.919.329	-	-	40.919.329
Toplam	40.919.329	-	-	40.919.329

(*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.

(**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.

(***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 16 - DİĞER MEVDUATLAR

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Hazine ve kamu mevduatı (*)	138.854.422	73.676.283
İşçi Dövizleri Hesapları (**)	2.603.180	2.137.782
Kamu fonlarına ve finansman kuruluşlarına ait mevduatlar	164.059	176.427
Toplam	141.621.661	75.990.492

(*) Hazine'ye ait mevduat dahil olmak üzere kamu kuruluşları mevduatının ise 41.242.150 TL (31 Aralık 2019: 32.775.734 TL) tutarındaki kısmı faizli olup, geri kalan tutarı faizsiz mevduatlardan oluşmaktadır. Ayrıca, 31 Aralık 2020 itibarıyla Hazine'ye ait 26.760.430 TL karşılığı altın mevduatı bulunmaktadır (31 Aralık 2019: Bulunmamaktadır).

(**) İşçi Dövizleri Hesapları vadesiz mevduatlardır.

İşçi Dövizleri Hesapları'nın para birimleri cinsinden dağılımı ile faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	Faiz oranı (%)	TL	Faiz oranı (%)	TL
AVRO	-	2.476.465	-	2.021.185
ABD Doları	-	84.324	-	84.047
CHF	-	40.099	-	30.808
GBP	-	2.248	-	1.733
Diğer	-	44	-	9
Toplam		2.603.180		2.137.782

NOT 17 - ULUSLARARASI KURULUŞLARA BORÇLAR

Uluslararası kuruluşlara borçlar altında yer alan IMF'ye olan borçlar SDR cinsinden olup, 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçlarından kaynaklanmaktadır. Bunun dışında Afrika Kalkınma Bankası'ndan oluşmaktadır. 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçları vadesi belirlenmemiş faizsiz borçlardır.

IMF'den alınan tüm borçlar, T.C. Hükümeti tarafından da imzalanan senetler ile garanti altına alınmıştır.

Türkiye'nin Uluslararası Para Fonu (IMF) üyeliğinden doğan mali ilişkiler çerçevesinde ülke kotası, 18 Şubat 2016 tarihi itibarıyla, 3.202.800.000 SDR tutarında artırılarak 4.658.600.000 SDR olmuştur.

NOT 18 - DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Bankalararası para piyasalarından borçlar	12.996.690	4.293.651
Açık piyasa işlemleri	11.095	475.137
Toplam	13.007.785	4.768.788

NOT 19 - DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İleri valörlü yurt dışı transfer işlemleri	1.188.173	367.408
Ödenecek vergi ve stopajlar	475.400	691.974
İthalat ödeme emirleri	177.113	161.425
Gider tahakkukları	172.757	12.938
Ödenecek senet ve havaleler	1.037	274
Diğer	106.285	125.063
Toplam	2.120.765	1.359.082

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 – VERGİLER

	<u>31 Aralık 2020</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
Ödenecek kurumlar vergisi (*)	8.530.907	11.051.921
Peşin ödenen vergiler	(4.863.781)	(6.153.306)
Vergi yükümlülüğü – net	3.667.126	4.898.615

Kurumlar Vergisi

Banka, Türkiye’de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Banka’nın cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi tutarı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

2020 yılında uygulanan vergi oranı %22’dir (2019: %22).

5 Aralık 2017 tarih ve 30261 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7061 sayılı Kanun’un 91’inci maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanunu’na eklenen Geçici 10’uncu madde uyarınca; 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerinde elde edilecek kurum kazançları için kurumlar vergisi oranı %20’den %22’ye yükseltilmiştir. Geçici vergi oranı değişikliğinin 2020 yılı itibari ile tamamlanması sebebi ile 2021 yılı ve sonrasında gerçekleşmesi veya kapanması beklenen geçici farklar için Banka 31 Aralık 2020 tarihli finansal tabloları hazırlarken yüzde 20 vergi oranı kullanmıştır.

Kurumlar vergisi oranındaki değişiklik dışında, taşınmazların satışından doğan kazançlara uygulanan %75’lik istisna oranı %50’ye indirilmiş olup ilgili varlıkların yeniden değerlendirilmesi durumunda ortaya çıkan geçici farklar üzerinden hesaplanacak ertelenmiş vergiye uygulanacak vergi oranı, ilgili taşınmazın defter değerinin satış yolu ile geri kazanılması durumunda %5 yerine %10 olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Türkiye’de geçici vergi üçer aylık dönemler itibariyle hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. 2020 yılı kurum kazançlarının geçici vergi dönemleri itibariyle vergilendirilmesi aşamasında kurum kazançları üzerinden hesaplanması gereken geçici vergi oranı %22 (2019: %22). Zararlar gelecek yıllarda oluşacak vergilendirilebilir kârdan düşülmek üzere, maksimum 5 yıl taşınabilir. Ancak oluşan zararlar geriye dönük olarak önceki yıllarda oluşan kârlardan düşülemez.

Türkiye’de vergi değerlendirmesiyle ilgili kesin ve kati bir mutabakatlaşma prosedürü bulunmamaktadır. Şirketler ilgili yılın hesap kapama dönemini takip eden yılın 1-25 Nisan tarihleri arasında vergi beyannamelerini hazırlamaktadır. Vergi Dairesi tarafından bu beyannameler ve buna baz olan muhasebe kayıtları 5 yıl içerisinde incelenerek değiştirilebilir.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllara ait gelir vergileri aşağıda özetlenmiştir:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
- Kurumlar vergisi	8.530.907	11.051.921
- Ertelenmiş vergi gideri/(geliri)	(4.339.826)	1.874.843
Vergi gideri/(geliri)	4.191.081	12.926.764

Ertelenmiş vergiler

Banka, vergiye esas yasal finansal tabloları ile UFRS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile UFRS’ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasiflerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı %20’dir (2019: %22).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - VERGİLER (Devamı)

31 Aralık 2020 ve 2019 itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve yürürlükteki vergi oranları kullanılarak hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülükleri)'nin detayı aşağıdaki gibidir:

	Toplam geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlıkları/ (yükümlülükleri)	
	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	186.462	209.545	37.292	46.100
Maddi duran ve maddi olmayan varlıkların vergi tabanıyla taşınan değeri arasındaki fark	10.496	4.481	2.099	986
Diğer	40.385	32.270	8.078	7.099
Toplam Varlıklar			47.469	54.185
Değerleme hesabı (*)	(69.351.880)	(50.660.801)	(13.870.376)	(11.145.376)
Finansal varlıklar gerçeğe uygun değer farkları	(2.316.886)	(1.618.490)	(115.845)	(89.017)
Toplam Yükümlülükler			(13.986.221)	(11.234.393)
Net Yükümlülük			(13.938.752)	(11.180.208)

(*) TCMB Kanunu'nun 23 Temmuz 2010 tarih ve 6009 sayılı Kanun ile değiştirilen 61. maddesi uyarınca Türk Lirası'nın yabancı paralar karşısındaki değerinin ve uluslararası piyasalarda altın fiyatlarının değişmesi nedeniyle Banka'nın aktif ve pasifindeki dövizlerin, efektiflerin ve yabancı para cinsinden diğer varlık ve yükümlülükler ile altının değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelir veya giderler, Banka'nın yasal bilançosunda geçici bir hesap olan "Değerleme Hesabı" içerisinde takip edilmektedir. Söz konusu değerlendirme hesabı kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir veya gider olarak dikkate alınmamaktadır. Döviz ve efektif alım satım işlemlerinden kaynaklanan kur farkları gerçekleştikleri tarih itibarıyla gelir tablosu içerisinde yer almaktadır.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğünün dönem içerisindeki hareketi aşağıda özetlenmiştir:

	2020	2019
1 Ocak bakiyesi	11.180.208	9.896.596
Kâr veya zarar tablosu ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi, net	(4.339.826)	1.874.840
Öz sermaye ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi	7.098.370	(591.228)
31 Aralık bakiyesi	13.938.752	11.180.208

Vergi giderinin mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	%	2020	%	2019
Vergi öncesi kâr/(zarar)		26.323.183		63.899.965
Kurumlar vergisi oranı üzerinden hesaplanan teorik karşılık	22	5.791.100	22	14.057.992
Vergiye tabi olmayan gelir	(3,6)	(968.952)	(3)	(1.232.240)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	-	11.392	-	16.560
Diğer ve vergi oranındaki değişimin etkisi	(2,4)	(642.459)	-	84.452
Vergi gideri/(geliri)	15,9	4.191.081	20	12.926.764

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 21 - KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Yürürlükteki İş Kanunu hükümleri uyarınca, çalışanlardan kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal kıdem tazminatlarının ödenmesi yükümlülüğü vardır. Ayrıca, halen yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 6 Mart 1981 tarih, 2422 sayılı ve 25 Ağustos 1999 tarih, 4447 sayılı yasalar ile değişik 60'ıncı maddesi hükmü gereğince kıdem tazminatını alarak işten ayrılma hakkı kazananlara da yasal kıdem tazminatlarını ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Emeklilik öncesi hizmet şartlarıyla ilgili bazı geçiş karşılıkları, ilgili kanunun 23 Mayıs 2002 tarihinde değiştirilmesi ile Kanun'dan çıkarılmıştır.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı, 7.117 TL (tam) (31 Aralık 2019: 6.380 TL (tam) tavanına tabidir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir. Kıdem tazminatı karşılığı, Banka'nın, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. UMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), Banka'nın yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İskonto oranı (%)	1,28	1,28
Emeklilik ihtimaline ilişkin kullanılan oran (%)	99	99

Banka'nın kıdem tazminatı yükümlülüğü kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir ayarlandığı için, 1 Temmuz 2020 tarihinden itibaren geçerli olan 7.117,17 TL (tam) (1 Temmuz 2019: 6.380 TL (tam) üzerinden hesaplanmaktadır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğünün bilançodaki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak bakiyesi	209.545	173.605
Faiz ve hizmet maliyeti	35.103	40.896
Yıl içinde ödenen	(58.185)	(4.956)
31 Aralık bakiyesi	186.463	209.545

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - NET FAİZ GELİRİ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Faiz geliri:		
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklardan alınan faizler	27.144.798	14.730.781
Bankalararası para piyasası işlemlerinden alınan faizler	8.084.161	7.628.827
Geri satım vaadi ile alım faiz gelirleri	9.799.613	6.056.498
Bankalardan alınan faizler	201.567	1.563.211
Verilen kredi ve avanslardan alınan faizler	959.840	985.519
Toplam	46.189.979	30.964.836
Faiz gideri:		
Hazine hesaplarına verilen faizler (**)	5.278.071	5.029.131
Bankalara ödenen faizler (*)	1.842.972	5.093.845
Bankalararası para piyasasına ödenen faizler	492.083	1.011.000
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklara ödenen faizler	32.273	741.996
IMF'ye ödenen faizler	13.635	86.214
Geri alım vaadi ile satım faiz gideri	10.196	34.025
Toplam	7.669.230	11.996.211
Net faiz geliri	38.520.749	18.968.625

(*) 3 Kasım 2014 tarihinden itibaren Türk Lirası cinsi zorunlu karşılıklara faiz ödenmeye başlanmıştır. Ayrıca 5 Mayıs 2015 tarihinden itibaren yabancı para zorunlu karşılıklara da faiz ödenmesine başlanmıştır ancak 19 Eylül 2019 tarihinde yabancı para zorunlu karşılıklara verilen faiz ödemesi kaldırılmıştır.

(**) 1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 13 Şubat 2011 tarih ve 6111 sayılı Kanun ile değişik 41. Maddesi Hazine'ye ait Banka nezdinde bulunan tevdiatın nemalandırılmasına ilişkin usul ve esasların Banka ile Hazine tarafından müştereken tespit olunacağı hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede Hazine ile Banka arasında "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Nezdinde Tutulan T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na Ait Mevduat Hesaplarının Nemalandırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar" başlıklı protokol 12 Ekim 2011 tarihi itibarıyla imzalanmış ve Hazine'nin Banka nezdindeki hesaplarına faiz ödenmeye başlanmıştır.

NOT 23 - NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRİ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Ücret ve komisyon geliri:		
Yabancı para zorunlu karşılık komisyon gelirleri (***)	3.095.960	-
EFT komisyon geliri	515.059	403.161
Hazineden alınacak komisyon tahakkuk geliri (****)	570.256	325.389
Altın saklama ücreti	55.306	54.252
Bankalardan tahsil edilen vezne merkezleri işlemleri komisyonları	38.704	40.077
Döviz ve efektif piyasası işlemleri komisyonları	963	189
Diğer	27.684	4.323
Toplam	4.303.932	827.391
Ücret ve komisyon gideri:		
Yurt dışı banka hesapları	8.373	8.801
Diğer	66.753	46.230
Toplam	75.126	55.031
Net ücret ve komisyon geliri	4.228.806	772.360

(***) 24 Ocak 2020 - 27 Kasım 2020 tarihleri arasında yabancı para zorunlu karşılıklar üzerinden komisyon alınmıştır.

(****) 4 Ekim 2011 tarihli ve 9525/19124 sayılı Banka Meclisi kararı ile Tarifeler Yönetmeliği değiştirilerek Hazine, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile yapılacak işlemlerden 12 Ekim 2011 tarihinden itibaren komisyon, ücret ve masraf tahsil edilmeye başlanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - TEMETTÜ GELİRİ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklardan	-	14.429
Toplam	-	14.429

NOT 25 – GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLARDAN KAR/ (ZARAR)

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Altın alım satım kâr/zararları	35.934.792	25.068.580
TL uzlaşmalı vadeli döviz işlem zararları	-	(69.064)
Futures ve swap işlem (zararları)/ kârları	(37.305.897)	(3.064.143)
Menkul kıymetler alım-satım zararları ve değer artışı / (azalışı)	(980.151)	2.089.192
Toplam	(2.351.256)	24.024.566

NOT 26 - KUR FARKI KÂRI/(ZARARI), NET

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Kur farkı kârı/(zararı), net		
- evaluasyon kârı/(zararı), net	(16.704.664)	8.396.659
- döviz alım satım kârı, net	6.882.770	14.406.537
Toplam	(9.821.894)	22.803.196

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla evaluasyon kârı/(zararı), dövizlerin yeniden değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş evaluasyon gelir/(giderlerini) içermektedir.

NOT 27 - DİĞER FAALİYET GİDERLERİ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Ücretler ve maaşlar	1.231.663	954.076
Yönetim giderleri	500.091	374.177
Sosyal güvenlik giderleri	128.121	129.205
Amortismanlar (Not 11 ve 12)	94.173	65.260
Diğer	56.103	75.678
Toplam	2.010.151	1.598.396

Banka tarafından 2020 yılında istihdam edilen ortalama personel sayısı 3.678'dir (2019: 3.857).

NOT 28 - TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER

	<u>31 Aralık 2020</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
Alınan teminatlar	309.721.048	153.220.045
BIS geri çağırma opsiyonu (Not 9)	318.456	246.648
Toplam	310.039.504	153.466.693

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, Banka aleyhine açılmış ve halen devam etmekte olan davaların toplam tutarı 11.118 TL ve 102.678 (tam tutar) Avro'dan (31 Aralık 2019: 10.500 TL, 703.582 (tam tutar) ABD Doları ve 114.650 (tam tutar) Avro) oluşmaktadır. Söz konusu davalar için hukuk müşavirlerinin görüşleri çerçevesinde ilişikteki finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 29 - SERMAYE

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Banka'nın ödenmiş sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	TL	Pay %	TL	Pay %
Hazine	14	55	14	55
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	5	19	5	19
MERVAK İç ve Dış Ticaret A.Ş.	1	5	1	5
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1	2	1	2
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1	2	1	2
Diğer	3	17	3	17
Ödenmiş sermaye	25	100	25	100
Sermaye düzeltmesi	47.439		47.439	
Toplam ödenmiş sermaye	47.464		47.464	

Sermaye, TCMB Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca 25 TL olup her biri 0,1 TL tutarında 250.000 hisseye ayrılmıştır. Bu sermaye T.C. Hükümeti'nin tasvibiyle artırılabilir. Hisse senetleri (A), (B), (C) ve (D) sınıflarına ayrılmıştır. (A) sınıf hisse senetleri münhasıran Hazine'ye, (B) sınıfı milli bankalara, (C) sınıfı milli bankalar dışında kalan bankalara ve bazı önceliklere sahip şirketlere ve (D) sınıf hisse senetleri de Türk ticaret müesseselerine ve Türk vatandaşlığına haiz tüzel ve gerçek kişilere tahsis edilmiştir. A sınıf hisse senetleri münhasıran Hazine'ye ait olup, A sınıfı hisse senetleri sermayenin %51'inden aşağı düşemez.

Banka'nın yıllık safi kârının %6'sı hissedar ilk kâr hissesi olarak hissedarlara, kalan miktarın %5'i iki aylık maaş tutarını geçmemek şartıyla çalışanlara ve %10'u ihtiyat akçesine aktarılır. Hisse senetlerinin nominal tutarı üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi dağıtıldıktan sonra kalan tutar Hazine'ye aktarılır.

20 Ocak 2020 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Olağanüstü Genel Kurul toplantısında kâr payı avansı ödenmesine karar verilmiş ve ilgili mevzuat çerçevesinde 35.198.589 TL kâr payı avansı tutarı ve 2018 yılı kârından ayrılan ihtiyat akçesinin tamamı 5.349.978 TL hissedarlara dağıtılmıştır.

2020 yılında yapılan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Olağan Genel Kurul toplantısını müteakip dağıtılan kâr payı avansı mahsup edildikten sonra kalan 3.910.954 TL temettü hissedarlara dağıtılmıştır.

NOT 30 - GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YEDEKLER

Yasal mali tablolarda yer alan ihtiyat akçeleri dışındaki birikmiş kârlar TCMB Kanunu'na istinaden mensuplara, Hazine'ye ve diğer hissedarlara, aşağıda belirlenen ihtiyat akçelerine ilişkin sınırlamalara uygun olarak dağıtılabilir.

Banka'nın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara;
- Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşürülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u ihtiyat akçesine;
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye Hazine'ye transfer edilmektedir. Son yıl kârından ayrılan ihtiyat akçesi hariç, birikmiş ihtiyat akçeleri her yıl kâra katılarak dağıtılabilir.

Banka'nın diğer yedekleri 5.737.367 TL tutarında ihtiyat akçesi (31 Aralık 2019: 5.357.622 TL) ve 172.996 TL tutarında zamanaşımına uğrayan banknot (31 Aralık 2019: 153.528 TL) tutarlarından oluşmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 31 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	<u>31 Aralık 2020</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
Nakit	21.639.766	22.458.739
Bankalardan alacaklar (faiz gelir reeskontları hariç)	568.411.546	257.047.880
Toplam	590.051.312	279.506.619

NOT 32 - İLİŞKİLİ TARAFLARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER

Ekteki finansal tablolar aşağıda sunulan ilişkili taraflarla olan bakiye ve işlemleri içermektedir.

(i) İlişkili taraf bakiyeleri

İlişkili taraf bakiyeleri, hissedarlara ve kamu kuruluşlarına ilişkin bakiyeleri ifade etmektedir.

	<u>31 Aralık 2020</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
Varlıklar:		
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar ⁽¹⁾	89.499.890	19.407.464
Bankalardan alacaklar ⁽²⁾	485.150.679	10.724.333
Yükümlülükler:		
Bankalara borçlar ⁽³⁾	344.708.690	239.228.544
Diğer mevduatlar ⁽⁴⁾	139.018.090	73.830.865

(1) Hazine tarafından ihraç edilen devlet tahvillerini ve kira sertifikalarını içermektedir.

(2) Banka'nın hissedarlarından, geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde bulunan alacaklarını ve interbank döviz depoları bakiyelerini içermektedir.

(3) Hissedarlara ait zorunlu karşılık mevduatlarını içermektedir.

(4) Hazine ve kamu kuruluşu mevduatları ile Hazine altınlarını içermektedir.

(ii) İlişkili taraflarla gerçekleştirilmiş işlemler

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Üst düzey yöneticilere sağlanan ücret ve diğer faydalar	13.643	11.199
Faiz gelirleri ⁽¹⁾	4.252.289	1.094.256
Faiz giderleri ⁽²⁾	6.145.393	6.577.301
Ücret ve komisyon gelirleri ⁽³⁾	832.962	513.638
Ortaklara kâr dağıtımı	39.109.543	37.518.598
Hazine'ye aktarılan tutar	5.349.978	40.769.702
Memurlara ödenen temettü	24.290	20.661

(1) Hazine tarafından ihraç edilen devlet tahvili faiz gelirini içermektedir.

(2) Hissedarlara ait mevduatlara ödenen faiz giderlerini içermektedir.

(3) Banka'nın, hissedarlarından elde ettiği Elektronik Fon Transferi komisyonlarını ve Hazine ve Kamu kurumlarından alınan komisyon ve masrafları içermektedir.

NOT 33 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Bulunmamaktadır.